ÖZGÜNLAW
PROTECTING YOUR INTERESTS

HUKUK BÜLTENİ

Sayı 62 Ocak 2023

Başlarken...

Dünyadan ve Türkiye'den güncel hukuki gelişme ve haberlere yer verdiğimiz Hukuk Bültenimizin Ocak sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bültenimizde yer alan içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup konulara ilişkin detaylı bilgiler için bizimle irtibata geçmenizden memnuniyet duyacağız.

Şubat ayında görüşmek üzere!

Editörler:
Burcu Çelik
Anıl Sağlam

Fesih Yapılmadan Arabuluculuk Tutanağında Feshe Bağlı Alacak Kalemleri Bakımından Yapılan Anlaşma Belgesinin Geçerliliği Sorunu

Bilindiği üzere Türk Hukukuna 2012 yılında dâhil olan alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi arabuluculuk, geçen süre zarfında başarılı sonuçlar vermiş ve yaygınlaşmıştır. Nitekim 01.01.2018 tarihi itibariyle, iş hukukundan kaynaklanan bazı uyuşmazlıklarda, dava sürecinden önce arabuluculuğa başvuru zorunlu hale gelmiştir. *(Sayfa 2)*

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkındaki Mevzuat Değişikliklerinin Değerlendirilmesi

Elektronik ticaret pazar yerlerinin, perakende e-ticaret hacminin büyümesinde önemli etkisi olmuş, özellikle pandemi döneminden sonra satış kanalları içindeki ağırlığı gözle görülür biçimde artmıştır. [6] E-ticarete yeni başlayan işletmeler de büyük ölçekli işletmelerde elektronik ticaret pazar yerleri bünyesinde faaliyet göstermektedir. *(Sayfa 8)*

Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcıları Hakkındaki Gelişmeler

Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik ("Yönetmelik") 29/12/2022 tarihli ve 32058 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. İşbu Yönetmelik, 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a dayanılarak hazırlanmıştır. *(Sayfa 18)*

Sosyal Medya Aracılığıyla Hakaret Suçu

Sosyal medya platformlarına erişimin kolaylaşması ve anonim isim ve hesapların da kullanımıyla sosyal medyada herkes her konuda yorum yapabilecek konuma gelmiş; bu durum, suç tanımına uyan tutum ve ifadelerin sosyal medyaya taşınmasına yol açmıştır. TCK'da düzenlenen hakaret suçu sosyal medya aracılığıyla işlenebilmekte, hakaret suçunun mecrası değişmekte ve failler kendilerini kolaylıkla gizleyebilmektedir. *(Sayfa 24)*

Anonim Şirketlerde Denetim Kayyımı Atanmak Suretiyle Yönetim Kurulu Faaliyetlerinin Denetlenmesi Mümkün Müdür?

Kayyum veya kayyım, yasalarla belirlenen bazı durumlarda, başkasına ait bir işi görmek veya bir malı idare etmek için tayin edilen kimse anlamına gelmektedir. Hukukun birçok alanında kendini gösteren kayyımlık kurumu temelini TMK m 403'ten almaktadır. *(Sayfa 4)*

İcra Tutanaklarının İİK M.8 Uyarınca Aleniliği ve İspat Kuvveti

Tutanak; meclis, kurul, mahkeme vb. yerlerde söylenen sözlerin olduğu gibi yazıya geçirilmesi, belgelenmesi gereken bir durumu tespit edenler tarafından imzalanan belge, zabıt varakası anlamlarına gelmekte olup tutanaklar, yalın ve açık bir üslupla, kişisel görüş ve yorumlara yer verilmeden olduğu gibi yazılır. *(Sayfa 13)*

Okul Müdürlerinin Yetkileri Nelerdir?

Millî Eğitim Bakanlığının Yönetmeliğine göre; Müdür, Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda okulun amaçlarını gerçekleştirmek üzere tüm kaynakların etkili ve verimli kullanımından, ekip ruhu anlayışıyla yönetiminden ve temsilinden birinci derecede sorumlu eğitim ve öğretim lideridir. *(Sayfa 21)*

Çalışmaları Tamamlanan 7. Yargı Paketinde Yer Alan Düzenlemeler Nelerdir?

7. Yargı Paketi ile çeşitli kanunlarda usul ve esasa yönelik yapılan önemli değişiklikler öngörmüş, yargılamaya ilişkin standartları yükseltmek üzere mevzuatın gözden geçirilmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması amaçlamıştır. Bu çalışmada düzenlenen önemli değişiklikler ele alınmıştır. *(Sayfa 28)*

Güncel Haberler

CMK Uyarınca Görevlendirilen Müdafi ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin 2023 Yılı Tarifesi 29 Aralık 2022 Tarih ve 32058 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlandı! (Sayfa 17)

Hazine ve Maliye Bakanlığı Tarafından 01.01.2023 – 30.06.2023 Dönemine İlişkin Kıdem Tazminatı Tavanı Belirlendi! (Sayfa 17)

Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi'nin Kripto Para Borsalarından Müşteri Kimlik Bilgilerinin Talep Edilmesine Dair Güncel Bir Kararı! (Sayfa 23)

Lisanslı Yediemin Depoları Yönetmeliği Ücret Tarifesi 31 Aralık 2022 Tarih 32060 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlandı! (Sayfa 30)

Mal ve Hizmet Tedarikinde Geç Ödemeler Tebliği 02.01.2023 Tarihli 32061 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlandı! (Sayfa 30)

FESİH YAPILMADAN ARABULUCULUK TUTANAĞINDA FESHE BAĞLI ALACAK KALEMLERİ BAKIMINDAN YAPILAN ANLAŞMA BELGESİNİN GEÇERLİLİĞİ SORUNU

1. Genel Olarak Arabuluculuk

Bilindiği üzere Türk Hukukuna 2012 yılında dâhil olan alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi arabuluculuk, geçen süre zarfında başarılı sonuçlar vermiş ve yaygınlaşmıştır. Nitekim 01.01.2018 tarihi itibariyle, iş hukukundan kaynaklanan bazı uyuşmazlıklarda, dava sürecinden önce arabuluculuğa başvuru zorunlu hale gelmiştir.

Arabuluculuk; bir karar mercii olmadan tarafların anlaşarak uyuşmazlığı sona erdirmesini amaçlayan, tarafların dışında arabuluculuk siciline kayıtlı üçüncü bir kişinin taraflar arasındaki iletişimi üstlendiği bir süreç olarak ifade edilmektedir.

Arabuluculuk, yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanabilir.

Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda serbesttirler. Şu kadar ki dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin 18/A maddesi hükmü saklıdır. Taraflar gerek arabulucuya başvururken gerekse tüm süreç boyunca eşit haklara sahiptirler.

Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür. Aksi kararlaştırılmadıkça taraflar ve görüşmelere katılan diğer kişiler de bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ("HUAK") m.18'de belirtildiği üzere, Arabuluculuk sürecinde bir karar mercii bulunmadığı gibi, süreç sonunda da bir karar verilmez.

Taraflar uyuşmazlıklarını anlaşarak veya anlaşamayarak sonuçlandırır.

Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varır ise, varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir ve bir anlaşma belgesi düzenlenir. Bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanmaktadır.

2. Anlaşma Belgesinin Hukuki Niteliği

Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesini talep edebilirler.

Dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, arabulucunun görev yaptığı yer sulh hukuk mahkemesinden talep edilebilir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilir.

Bu şerhi içeren anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılır.

Anlaşma belgesinin, HUAK m.18 anlamında bir anlaşma belgesi olarak nitelendirilebilmesi ve icra edilebilirlik şerhi verilebilmesi için, tarafların yanında ayrıca arabulucu tarafından imzalanması zorunludur.

İşbu anlaşma belgesinin içeriğini ise uyuşmazlığın çözümüne yönelik taraflarca üzerinde anlaşılan usul ve esaslar oluşturmaktadır. Anlaşma belgesinin içeriği bir sulh sözleşmesi şeklinde olabileceği gibi başka bir sözleşme şeklinde de olması da mümkündür.

Anlaşma belgesinde, arabuluculukla çözülmeye elverişli olmayan konulara, emredici hukuk kurallarına ve ahlaka aykırı hükümlere yer verilmemesi gerekmektedir.

Anlaşma belgesinde yer alan edimler; icra edilebilirlik şerhi alınabilmesi ve daha sonra gerekirse ilamlı icraya konu edilebilmesi için, şüpheye yer vermeyecek derecede açık ve anlaşılabilir yazılmalıdır. Anlaşma Belgesi'nin delil olarak niteliği değerlendirildiğinde, HUAK m.5'te yer alan "Beyan veya belgelerin kullanılamaması" hükmü akla gelmektedir.

Bilindiği üzere bu hüküm uyarınca; taraflar, arabulucu veya arabuluculuğa katılanlar da dâhil üçüncü bir kişi, uyuşmazlıkla ilgili olarak hukuk davası açıldığında yahut tahkim yoluna başvurulduğunda, maddede sayılı beyan veya belgeleri delil olarak ileri süremez ve bunlar hakkında tanıklık yapamaz.

Ancak, söz konusu bilgiler bir kanun hükmü tarafından emredildiği veya arabuluculuk süreci sonunda varılan anlaşmanın uygulanması ve icrası için gerekli olduğu ölçüde açıklanabilir.

Dolayısıyla, Anlaşma Belgesi'nin kanunun amir hükmü uyarınca bağlayıcı olduğu ve üzerinde anlaşılacak hususlar hakkında dava açılamayacağı da dikkate alınırsa, Anlaşma Belgesi'nin bu kapsamın dışında kaldığı sonucuna varılabilir.

3. Arabuluculuk Anlaşmasında Anlaşmaya Varılan Alacak Kalemleri Bakımından Dava Yolunun Kapanması Hususu

Bilindiği üzere HUAK'ta yer verilen amir hüküm uyarınca, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılan hususlar taraflar açısından tartışmasız biçimde bağlayıcı olacak ve bu hususlarla ilgili olarak daha sonra dava açılamayacaktır.

Dolayısıyla icra edilebilirlik şerhi verilmiş olsun olmasın, anlaşma belgesi ile üzerinde anlaşılan hususlar taraflar açısından bağlayıcı olmaktadır.

Gerçekten de ilgili husus, HUAK'ın 18 maddesinin son fıkrasında düzenlenmiştir.

"Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılamaz"

Ancak anlaşmaya varılan alacak kalemlerinin dava yolunun kapatılması için o alacak kalemleriyle ilgili kişiye bir ödeme yapılması gerekmektedir.

Örneğin zaten yasal hakkı olan kıdem tazminatının ödenmesi göz önüne alınarak ihbar tazminatı, ücret alacağı, prim alacağı, hafta tatil alacağı, yıllık izin alacağı vb. alacak kalemleri bakımından da anlaşma belgesine anlaşıldığının yazılması tek başına dava yolunu kapatmamaktadır.

Ödeme yapılmayan hususlarla ilgili işçi her zaman dava açabilir. Bu alacak kalemleri bakımından dava yolu kapanmamaktadır.

Yine iş sözleşmesi sona ermeden işçiye anlaşma tutanağıyla iş sözleşmesinin sona ermesine bağlığı bir alacak kalemiyle ilgili ödeme yapılması durumunda da anlaşma belgesi geçersiz olacak ve işçi bakımından yine dava yolu kapanmamış olacaktır.

Yine Yargıtay içtihatları kapsamında gerçekte bir fesih söz konusu olmadığı halde işçiye ihbar ve kıdem tazminatı adı altında bir ödemenin arabulucu önünde yapılan anlaşma ile kararlaştırılmış olması ödemenin avans niteliği olarak yapıldığının kabulüne karar vermiştir.

Aynı şekilde iş sözleşmesi sona ermediği halde yıllık ücretli izin hakkının arabulucu anlaşma tutanağı ile paraya tahvil edilmesi de aynı şekilde geçersiz sayılmıştır.

Sonuç olarak arabuluculuk anlaşması sırasında anlaşma tutanağından anlaşılan kalemlerin ödenmesi için bu alacak kalemlerinin talep edilebilir olması gerektiği gibi her alacak kalemi için de kişiye bir ödeme yapılması (para veya edim olarak) gerekmektedir.

Aksi halde anlaşma tutanağı geçersiz olmakta ve dava yolu kapanmamaktadır.

"…Belirtmek gerekir ki, gerçekte bir fesih söz konusu olmadığı halde işçiye ihbar ve kıdem tazminatı adı altında bir ödemenin arabulucu önünde yapılan anlaşma ile kararlaştırılmış olması ödemenin avans niteliğini ortadan kaldırmaz.

Aynı şekilde iş sözleşmesi sona ermediği halde yıllık ücretli izin hakkının arabulucu anlaşma tutanağı ile paraya tahvil edilmesi de kabul edilemez.

Bu nedenle arabuluculuk tutanağının geçersiz olduğunun tespitine karar verilmelidir.

Her ne kadar davacı tarafından harca esas değer gösterilerek dava açılmış ise de dava dilekçesinin sonuç kısmında sadece arabuluculuk tutanağının iptaline karar verilmesi talep edildiğinden dava niteliği itibariyle tespit davası olup kısmi ıslah suretiyle davanın alacak davasına dönüştürülmesi mümkün değildir.

Bu nedenle davanın tespit davası olarak görülüp sonuçlandırılması gerekirken yazılı şekilde sonuca gidilmesi ve davacının istinaf talebinin reddine karar verilmesi hatalıdır…" (Yargıtay 9. HD., E. 2021/12911 K. 2022/1387 T. 7.2.2022)

Detaylı Bilgi için;
Av. Gülden Mehmed Altın
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. 6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu

2. Yargıtay 9. HD., E. 2021/12911 K. 2022/1387 T. 7.2.2022

3. 4857 Sayılı İş Kanunu

ANONİM ŞİRKETLERDE DENETİM KAYYIMI ATANMAK SURETİYLE YÖNETİM KURULU FAALİYETLERİNİN DENETLENMESİ MÜMKÜN MÜDÜR?

Genel Olarak Kayyımlık Müessesesi

Kayyum veya kayyım, yasalarla belirlenen bazı durumlarda, başkasına ait bir işi görmek veya bir malı idare etmek için tayin edilen kimse anlamına gelmektedir. Hukukun birçok alanında kendini gösteren kayyımlık kurumu temelini TMK m 403'ten almaktadır. Bu maddeye göre kayyım, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanır ve kanunun vasi hakkındaki hükümleri aksi belirtilmiş olmadıkça kıyasen kayyım hakkında da uygulanır.

6102 sayılı TTK'da anonim şirketlere kayyım atanmasına ilişkin özel bir düzenleme yoktur. 4721 sayılı TMK'nın 403, 426/3 ve 427/4 maddelerinde kayyım atanmasına ilişkin hükümler mevcuttur. Bu nedenle uygulamada şirketlere kayyım atanması Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre talep edilip çözüme kavuşturulmaktadır.

Nitekim TTK m 1 gereğince Türk Ticaret Kanunu 4721 sayılı Türk Medeni Kanun'un ayrılmaz bir parçasıdır ve bu kapsamda TTK'da hüküm bulunmayan hallerde TMK hükümleri devreye girmektedir.

Mahkemece bir şirkete kayyım: İradi kayyım, denetim kayyımı ve yönetim kayyımı olmak üzere üç görev ile atanabilmekle birlikte bir şirkete yönetim ya da denetim kayyımı atanmasının başlıca dört sebebi bulunmaktadır. Bu sebepler:
1-İflasın ertelenmesi davası açılması
2- Şirket içi menfaat ihtilaflarına ait davalarda şirket varlığının korunması
3- Organ eksikliği sebebiyle atanma
4-Ceza hukuku alanında tedbir olarak kayyıma devir şeklindedir.

Şirkete kayyım atanması için mutlaka mahkeme kararı gerekmektedir ve bu mahkeme kararında da kayyımın hangi tür kayyım olduğu ile görev ve yetkileri ana hatlarıyla belirlenmektedir. Kayyımın görev ve yetkileri kayyımın hangi tür kayyım olduğuna ve atanma sebebine göre değişmektedir.

Bu kapsamda kayyımın yetkisi, kayyumun atanmasına yol açan durumlarla sınırlı bir yetki olup bir ticaret şirketine atanan kayyımın ticaret şirketi organı yerine geçip, şirket organı gibi karar vermesi mümkün değildir. Dolayısıyla bir şirkete mahkeme tarafından denetim kayyımı atanması yönetim kurulunun etkisizleştiği anlamına gelmemektedir ve yönetim kurulunun idare ve temsile ilişkin görev ve yetkileri halen devam etmektedir. Kayyım atanması belli bir işin görülmesi için istenmişse, yetki, görev ve süre de bu işe göre belirlenmektedir. [1]

TMK'nın 427. Maddesinin 4. fıkrası bir tüzel kişi gerekli organlarından yoksun kalırsa ve yönetim başka yoldan sağlanamazsa vesayet makamının yönetim kayyımı atayacağı hükmüne havidir. TMK'nın 427/4. maddesinde düzenlenen organlardan yoksunluk, şirketin zorunlu organlarından yoksun kalmasını ifade etmekte olup anonim şirketlerin yasal organları genel kurul ve yönetim kuruludur.

Genel kurul organının eksikliği her faaliyet dönemi sonunda toplanması zorunlu olan genel kurulun toplanamaması veya toplantı nisabının sağlanamaması ya da karar alınamaması durumlarının sürekliliik kazanması gibi hallerde söz konusuyken; yönetim kurulunun eksikliği ise genel kurul toplanamadığı için yönetim kurulunun seçilememesi veya yönetim kurulunun seçimi için aranan nisabın sağlanamaması ya da yönetim kurulu üyelerinin topluca istifa etmesi gibi durumlarda söz konusu olabilmektedir. Bu hallerde şirketin devamlılığının sağlanması ve menfaati için şirkete yönetim kayyımı atanması gerekmektedir.

Yönetim kurulu üyelerinin görevlerinin süresinin bitmesi durumu ise organ eksikliği olarak nitelendirilmemektedir zira görev süresi biten yönetim kurulu üyelerinin üyeliğinin kendiliğinden sona ereceğine ilişkin bir hüküm bulunmamakla birlikte aksine eski yönetim kurulu yeni yönetim kurulu seçilene kadar olağanüstü ve acil durumlar için görevlerine devam etmektedir. Bu kapsamda yönetim kurulu üyelerinin görev süresinin dolması sebebiyle organ yokluğu oluşmayacağından bu sebebe dayanarak şirkete yönetim kayyımı atanmasının talep edilmesi de mümkün değildir.

Organ eksiliği aynı zamanda TTK 530. maddesi çerçevesinde bir fesih nedenidir. Bu kapsamda uygulamada TTK'nın 530. maddesi uyarınca şirketin feshi istemiyle açılan davalarda mahkemece uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa pay sahipleri, şirket alacaklıları veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığının istemi üzerine yönetim kayyımı atandığı ve davanın sonucunda belirlenen süre içerisinde durum düzeltilmediği sürece mahkemece şirketin feshine karar verildiği görülmektedir.

TTK çerçevesinde ise anonim şirkete kayyım atanmasını düzenleyen tek hüküm m. 412 olup bu madde çerçevesinde şirkete mahkemece kayyım atanabilmesi için yönetim kurulunca pay sahiplerinin çağrı veya gündeme madde konulmasına ilişkin istemlerinin reddedilmiş olması ya da yedi iş günü içerisinde olumlu cevap verilmemiş olması gerekmektedir.

Bu şartların varlığı halinde pay sahiplerinin başvurusu üzerine şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından genel kurulun toplantıya çağırılmasına ve toplantı gündemini düzenleyip çağrıyı yapmak üzere şirkete kayyım atanmasına karar verilebilmektedir.

Öte yandan 6102 sayılı TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerinde, yönetim kurulu üyelerinin kötü yönetim ya da başka bir haklı sebeple mahkeme kararı ile geçici yada nihai olarak görevden alınmaları ve yerlerine tedbiren kayyım atanmasına ilişkin ya da yönetim kurulunun göreve devam etmesiyle birlikte kötü yönetimin önüne geçilmesi açısından atanacak bir denetim kayyımı vasıtasıyla yönetim kurulunun işlem ve eylemlerinin denetim kayyımı onayına tabi tutularak denetlenmesine ilişkin bir düzenleme mevcut olmadığı ve ancak organ eksikliği nedeni ile TTK 530/2.maddesi uyarınca tedbiren kayyım atanmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

Ancak TMK m 426/2'nin kıyasen uygulanmasıyla şirket menfaati ile yönetim kurulunun menfaatinin çatıştığı durumlarda bu hükme dayanarak kayyımlık müessesesine başvurulup başvurulamayacağı hususunun da ayrıca incelenmesi gerekmektedir.

Ticari şirketlere kayyım atanmasına ilişkin hükümlerin sınırlı sayıda olması doktrinde bu açıdan görüş ayrılığına yol açmıştır. Birinci görüş bu konuda kanun boşluğu söz konusu olduğunu ve hakimin bilimsel görüşlerden, teamülden ve içtihatlardan da yararlanmak suretiyle kanun koyucu gibi hareket ederek bu boşluğu gidermesi gerektiğini savunurken ikinci bir görüş Türk Medeni Kanunu'nun 403. Maddesinin 3. Fırkasında vasiliğe ilişkin hükümlerin aksi belirtilmiş olmadıkça Kayyımlık hakkında da uygulanacağı hükme alındığından kayyımlık kurumuna ilişkin fazlaca bir düzenlemeye yer verilmemesinin bilinçli olduğunu, bu kapsamda kanun boşluğunun söz konusu olmadığını ve durumun TMK hükümlerince ele alınması gerektiğini ileri sürmektedir.

Üçüncü bir görüşse kanun boşluğu olmadığını ve kanunda açıkça öngörülmüş haller haricinde ticari şirketlere kayyım atanmasının mümkün olmadığını savunmaktadır.

İlgili görüşler çerçevesinde değerlendirmek gerekirse; birinci görüş kapsamında kanun boşluğu söz konusu olduğu ve hâkimin hukuk yaratması gerektiği varsayıldığında şirketin kötü yönetilmesi veya başka haklı sebeplerin varlığı halinde TTK hükümlerince güvence altına alınmış şirket menfaati ile dürüstlük kuralının gerektirmesi sonucunda şirkete yönetim kurulu denetlemesi için bu şekilde denetim kayyımı atanabileceği sonucuna ulaşılabilecektir.

İkinci görüş gereğince durumu TMK kapsamında ele aldığımızda ise şirketin kötü yönetilmesi hususu TMK m 426/2 kapsamında şirket menfaati ile yönetim kurulunun menfaatinin çatışması olarak nitelendirilebilecek ve TTK m. 1 gereğince hüküm bulunmayan hallerde TMK hükümlerinin uygulanacağı açıkça kabul edildiğinden yine yönetim kurulunu denetleyecek bir kayyımın atanabileceği sonucuna ulaşılabilecektir.

Açıklanan gerekçeler kapsamında öğretide şirketin yönetim kurulunun idare ve temsil yetkisinin devam edeceği ancak bununla birlikte, denetim kayyumu atanarak yönetim kurulunun karar ve işlemlerine ilişkin etkin denetim oluşturularak ve şirketin malvarlığı ve menfaatinin korunacağı bir sistemin TMK ve genel hukuk kuralları çerçevesinde mümkün olduğu kabul edilmektedir.

Bu kapsamda menfaat çatışmasının doğduğu andan itibaren yasal temsilci olan yönetim kurulunun kayyımın görevine giren işler bakımından yetkisiz temsilciye benzer konumda olduğu ve yönetim kurulunun yapacağı işlemlerin (denetim) kayyım izin vermedikçe hüküm ve sonuç doğurmayacağı bir sistemin varlığının öğretide kabul edildiği ileri sürülebilecektir.

Bununla birlikte her ne kadar doktrinde baskın görüş olarak şirketin menfaatinin gerektirmesi halinde TMK'nın vasiliğe ilişkin hükümleri kıyasen uygulanarak kayyım atanması sebeplerinin genişletilmesinin mümkün olduğu kabul edilse de önemle belirtmek gerekir ki yargı aşamasında mahkemeler tarafından kabul edilen görüş herhangi bir hukuk boşluğu bulunmadığı ve yalnızca organ eksikliği ile yönetim kurulunun görevini yerine getirmesinde engel bulunması hallerinde kayyım atanabileceğidir.

Başka bir değişle uygulamada şirkete kayyım atanabilmesi için yönetim kurulunun işlevini yitirmiş olması gerekmektedir. Bu kapsamda yönetim kurulu ve denetim kayyımının birlikte çalıştığı ikili bir yönetim modeli kanunda bu kapsamda açıkça bir hüküm bulunmadığı gerekçesiyle kabul edilmemekte ve yönetim kurulu faaliyetine devam edebiliyorken kayyım atanması yoluna gidilmemektedir.

Nitekim Ankara 6. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2021/94 E. 2021/352 K. sayılı ilamında bu husus:

"TTK'da anonim şirketlere kayyım atanmasına ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Kayyımla ilgili düzenlemeler Türk Medeni Kanunu'nun 403, 426 ve 427 maddelerinde düzenlenmiştir.

TMK'nın 403. maddesine göre, kayyım, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için vesayet makamı tarafından atanan bir vesayet organıdır.

Kayyım hangi iş sebebiyle atanmış ise görevinin ve yetkisinin sınırları da bu işe göre belirlenecektir. Çünkü genel temsil yetkisine sahip değildir. Kayyımın atandığı işlerin dışındaki işleri yapması mümkün değildir. TMK'ya göre kayyım türleri temsil kayyımı (TMK md. 426), yönetim kayyımı (TMK md. 427) ve isteğe bağlı (iradi) kayyım olmak üzere üçlü bir ayrıma tabi tutulmuştur.

TMK'nın 426/3 maddesinde yasal temsilcinin görevini yerine getirmesine bir engel varsa şirkete temsil kayyımı atanacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla şirkete ilk olarak bu hükümdeki gibi yasal temsilcinin görevini yerine getirmesine bir engel olması halinde temsil kayyımı atanabilir. İkinci olarak TMK'nın 427/4'te belirtilen "gerekli organlarda yoksun kalma" hali karşısında da şirkete yönetim kayyımı atanabilir. Burada belirtilen hükümler dışında TMK 426 ve 427 maddelerindeki diğer temsil ve yönetim kayyımı atama koşullarını şirketlere uygulama olanağı yoktur." [2]

demek suretiyle ortaya konmuştur.

Yine Bakırköy 6. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/776 E. 2019/910 K. sayılı ilamına göre:

"Anonim şirketlere kayyım atanmasına ilişkin düzenleme TTK'nda mevcut olmayıp, TMK'nın "Temsil" başlıklı 426. maddesinin 3. bendinde "Yasal temsilcinin görevini yerine getirmesine bir engel varsa" ve TMK'nın "Yönetim" başlıklı 427. maddesinin 4. bendine göre ise; "Bir tüzel kişi gerekli organlardan yoksun kalmış ve yönetimi başka yoldan sağlanamamışsa" kayyım atanabilir." [3]

İlgili mahkeme kararlarında görüleceği üzere yargı organları tarafından ticari şirkete yalnızca organ eksikliği ve yönetim kurulunun görevini yerine getirmesinde engel bulunması halinde kayyım atanabileceği kabul edilmekte olup bu kapsamda hâkimin hukuk yaratmasına ya da TMK'nın kayyımlığa ilişkin diğer hükümlerinin kıyasen şirketlere uygulanmasına cevaz verilmemektedir.

Öte yandan öğretide kabul edilen yönetim kurulu ve denetim kayyımının birlikte çalıştığı ikili yönetim modeli şirketin daha iyi yönetilmesi amacıyla yönetim kurulu faaliyetlerinin denetlenmesi ve kötü yönetimin önüne geçilmesi için öngörülse de yargı kararlarına göre pay sahipleri arasında vuku bulan uyuşmazlıklar hiçbir şekilde kayyım tayinini gerektirmemektedir.

Bu kapsamda yönetim kurulunun şirketi iyi yönetmediği, temsil edemediği, ortaklığı zarara uğrattığı gibi iddialar sonucunda şirkete kayyım tayin edilmesi yargı kararları gereğince mümkün değildir. Başka bir değişler organları iş başında olan bir şirket için yönetim kötülüğü nedeniyle kayyım atanmasına karar verilemez.[4] İlgili husus açısından yargı kararlarını incelemek gerekirse;

İstanbul Anadolu 1. Asliye Ticaret Mahkemesi 2012/1650 E. 2013/378 K. sayılı ilamı:

"Her ne kadar davacı taraf şirketin kötü yönetildiği, sürekli zarar ettiği, yönetim kurulunun gerekli dikkat ve özeni göstermeksizin şirketi yönettiği iddiası ile kayyım atanmasını talep etmiş ise de davacı tarafın iddialarının yönetim kurulunun kişisel sorumluluklarını gerektirmekte olup, kanunda belirtilmiş olan kayyım atanması için gerekli koşulların bu davada oluşmadığı gerekçesiyle, asıl davanın kabulüne, birleşen davanın ise reddine karar verilmiştir." [5]

şeklindedir.

Nitekim İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 13. Hukuk Dairesi 2019/1599 E. 2021/842 K. sayılı ilamında da bu husus:

"Bir şirkete kayyım atanmasının yegâne yolu, şirketin yasal organlarının mevcut olmaması halidir. Bu kural 4721 sayılı TMK'nın 427/1-4. maddesinde ifade edilmiştir. Bu maddeye göre: Bir tüzel kişi gerekli organlardan yoksun kalmış ve yönetimi başka yoldan sağlanamamışsa, yönetim kayyımı atanmak zorundadır, hükmü yönetim kayyumu atanmasına ilişkin düzenleme olup denetim kayyumu atanmasına ilişkin bir düzenleme içermemektedir. Somut olayda uyuşmazlık, karşılıklı iddia ve savunmaların içeriği göz önüne alındığında karşılıklı iddia ve savunmalar çerçevesinde davalı şirketin amacına zarar verilip verilmediği, özel menfaat sağlanıp sağlanmadığı ya da dürüstlük kuralına aykırı davranılıp davranılmadığı ve sonuca göre denetim kayyumu atanması şartlarının oluşup oluşmadığı noktasında olduğu anlaşılmaktadır.

Asıl olan şirketlerin ortakları tarafından alınan kararlar ile belirlenen yöneticiler tarafından yönetilmesi olduğu, şirkette organ boşluğu olmadığı, mevcut yöneticilerin görevlerini gereği gibi yerine getirmiyor ve bu nedenle şirket zarara uğruyorsa zarara yol açan yöneticinin şirkete ve dolayısıyla diğer ortaklara verdiği zararların tazmini için her zaman dava açılmasının mümkün olduğu, yöneticilerin sorumluluğu davasına konu olabilecek hususlar, şirkete denetim kayyımı atanmasının gerekçesi olamaz. Şirketi yönetenlerin şirkete ve paydaşlara verdikleri zararların tazmini, açılabilecek bir sorumluluk davasında her zaman hükme bağlanabilir." [6]

olarak açıklanmıştır.

Yine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi 2019/771 E. 2021/751 K. sayılı ilamına bakılacak olursa:

"Tüzel kişiliğe sahip olan şirkete kayyım atanması için, kural olarak tüzel kişiliğin organsız kalmış olması gerekmektedir. Bu kapsamda tüzel kişiler için kayyım atanması, ancak organ boşluğu veya eksikliği ile belli bir işle sınırlı olmak üzere (örneğin şirketi genel kurula götürmek gibi) mümkün olup, şirket ortak ve yöneticileri arasındaki sorunların şirkete yönetim kayyımı atanmasına gerekçe yapılması olanaksızdır. Şirketin kötü yönetilmesi halinde ise, şartları mevcutsa yöneticiler sorumludur. Oysa somut olayda davalı şirkette bir organ boşluğu bulunmamaktadır. Davacı ile davalı arasında akdedilen 28.02.2014 tarihli şirketin tasfiyesine ilişkin sözleşmede de şirketin tasfiyesinin amaçlandığı ve ortakların şirketi temsildeki münferit yetkileri müşterek yetkiye çevrilmiş olduğu, her iki tarafça da davalı şirket ile aynı alanda iştigal etmek üzere şirketler kurulduğu görülmüştür. Bu durumda somut olayda 6102 sayılı TTK'nın 630/2. maddesinde düzenlenen kayyım atanma koşulları oluşmamıştır." [7]

şeklinde olduğu görülecektir.

Son olarak ilgili husus Yargıtay 11. Hukuk Dairesi. 2016/1427 e. 2017/3461 K. sayılı ilamıyla:

"Mahkemece iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre; 6102 sayılı TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerinde, yönetim kurulu üyelerinin kötü yönetim yada başka bir haklı sebepten dolayı mahkeme kararı ile geçici yada nihai olarak görevden alınmaları ve dolayısı ile yerlerine tedbiren kayyım atanmasına cevaz veren bir düzenlemenin mevcut olmadığı, ancak organ eksikliği nedeniyle TTK'nın 530/2. madde hükmü uyarınca tedbiren kayyım atanmasının mümkün olduğu gerekçesiyle yasal şartları bulunmayan davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir." [8] şeklinde ortaya konmuştur.

SONUÇ

Her ne kadar doktrinde anonim şirketlerde ortaklar ve yöneticiler arasındaki bazı ihtilafların şirket malvarlığına zarar getirmemesi için şirket yönetiminin gözetim ve denetim altında olması gerektiği bu kapsamda Denetim kayyımı tabirinin var olduğu ve şirkete bir kayyım atanması için illa yönetim kurulunun azledilmesinin gerekli olmadığı kabul edilse de yargı mercileri tarafından yönetim kurulu işlemlerinin amaca uygunluk yönünden denetlediği bir kayyımlık modelinin kabul edilmediği görülmektedir.

Nitekim ilgili mahkeme kararlarında görüleceği üzere 6102 sayılı TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümlerinde, yönetim kurulu üyelerinin kötü yönetim ya da başka bir haklı sebeple mahkeme kararı ile geçici yada nihai olarak görevden alınmaları ve yerlerine tedbiren kayyım atanmasına ilişkin ya da yönetim kurulunun göreve devam etmesiyle birlikte kötü yönetimin önüne geçilmesi açısından atanacak bir denetim kayyımı vasıtasıyla yönetim kurulunun işlem ve eylemlerinin denetim kayyımı onayına tabi tutularak denetlenmesine ilişkin bir düzenleme mevcut olmaması ve şirketi temsille yetkili yönetim kurulunun faaliyetlerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü olarak TTK'da yönetim kurulu üyelerinin azli ile sorumluluğu müesseselerinin öngörülmüş olması nedenleriyle yöneticilerin sorumluluğu davasına konu olabilecek hususlarda şirkete denetim kayyımı atanamayacağı ve uyuşmazlığın yönetim kurulu üyelerinin azli ile sorumluluğuna ilişkin hükümler çerçevesinde çözülmesinin benimsendiğinin kabulü gerekmektedir.

Zira yönetim kurulu, genel kurul tarafından şirketi temsile yetkili olarak seçildiğinden asıl olan yönetim kurulunun temsil yetkisi olup şirketin kötü yönetilmesi halinde yönetim kurulu üyeleri genel kurul kararıyla görevden alınabilmekte ve şirketin kötü yönetilmesinden kaynaklı olarak şirketin uğradığı zararlar bakımından her bir pay sahibi veya genel kurul kararı alınması halinde şirket tarafından, yönetim kurulu üyesinden zararların şirkete tazmin edilmesi istenebilmektedir.

Bu kapsamda açıklanan nedenlerle uygulamada yasal temsilcinin görevini yerine getirmesine bir engel olması ile organ eksikliği halleri dışında TMK 426 ve 427 maddelerindeki diğer kayyım atama koşulları şirketlere uygulanmamakta ve TTK'da buna ilişkin açık hüküm bulunmaması gerekçesiyle şirketin kötü yönetilmesi sebebine dayanarak kayyım atanması taleplerine yargı organlarınca cevaz verilmemektedir.

Detaylı Bilgi için;
Stj. Av. Beyza Nur Göksel
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Battal, Ahmet, Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi, 2016/1, "Kayyım Denetimindeki Anonim Şirketin Yönetimi", s.24

2. Ankara 6. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2021/94 E. 2021/352 K. sayılı ilamı

3. Bakırköy 6. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2019/776 E. 2019/910 K. sayılı ilamı

4. Altaş, Soner, "Anonim Şirkete TTK ve TMK uyarınca Kayyım Atanması"

5. İstanbul Anadolu 1. Asliye Ticaret Mahkemesi 2012/1650 E. 2013/378 K. sayılı ilamı

6. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 13. Hukuk Dairesi 2019/1599 E. 2021/842 K. sayılı ilamı

7. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi 2019/771 E. 2021/751 K. sayılı ilamı

8. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi. 2016/1427 e. 2017/3461 K. sayılı ilamı

UYGULAMADA ŞİRKETE KAYYIM ATANABİLMESİ İÇİN YÖNETİM KURULUNUN İŞLEVİNİ YİTİRMİŞ OLMASI GEREKMEKTEDİR.

ELEKTRONİK TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDAKİ MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I- GİRİŞ

COVID-19 pandemisi ile küresel ticaret alanında yaşan dönüşümlerden biri, perakende sektöründe e-ticaretin hız kazanan yükselişi olmuştur.

Pandemiden önce Çin, İngiltere, ABD, Almanya ve Fransa perakende e-ticaret uygulamalarının toplam perakende sektörünün %10`unu veya fazlasını oluşturduğu beş ülke iken [1], bu sayının pandemi ile hızla arttığını ve pek çok ülkede online perakende sektörünün, toplam perakende sektörü içindeki payının bu oranın üzerine çıktığına tanık olduk.

Euromonitor International`ın araştırmasında, 2020-2025 yılları arasında küresel perakende sektöründe yaşanması beklenen büyümenin yarısının dijital pazarlardan geleceği öngörülmektedir. [2]

Bilindiği gibi, 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun ("E-Ticaret Kanunu) 23.10.2014 tarihinde kabul edilerek, 01.05.2015 tarihinde yürürlüğe girmişti. Elektronik ticarete ilişkin ilk kanun düzenlemesinin yapıldığı 2014 yılında, Türkiye`de e-ticaret pazar büyüklüğü 18,9 milyar TL iken [3], 2019 yılında sektörün büyüklüğü 83,1 milyar TL`ye ulaşmıştır [4].

Bu büyüklüğün 44,9 milyar TL`lik kısmı online perakende sektörüne ait olup [5], COVID-19 pandemi döneminde hızla artan perakende e-ticaret hacmi 2021 yılında 234 milyar TL olmuştur.

Elektronik ticaret pazar yerlerinin, perakende e-ticaret hacminin büyümesinde önemli etkisi olmuş, özellikle pandemi döneminden sonra satış kanalları içindeki ağırlığı gözle görülür biçimde artmıştır. [6]

E-ticarete yeni başlayan işletmeler de büyük ölçekli işletmeler de elektronik ticaret pazar yerleri bünyesinde faaliyet göstermektedir. 2021 yılında e-ticaret faaliyetinde bulunan 484.347 işletmenin 472.604`ü elektronik ticaret pazar yerlerinde faaliyet göstermektedir. [7]

Kanun teklifinde açıklandığı gibi, elektronik ticaretin düzenlemesi hakkındaki mevzuat değişiklikleri bu dönüşümler bağlamında hazırlanmıştır. 02.07.2022 tarihli ve 31889 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da değişiklikler yapan 7416 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("E-Ticaret Değişiklik Kanunu") ve 29.12.2022 tarihli ve 32058 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan işbu kanunun uygulanmasına ilişkin Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik`in 01.01.2023 tarihinde yürürlüğe girmesi ile elektronik ticarette yeni bir dönem başlamıştır.

Daha önce Hukuk Bültenimizin 57. sayısında E-Ticaret Değişiklik Kanununun öngördüğü değişikliklere ilişkin ayrıntılı bir değerlendirmeye yer vermiştik. Kanun teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu`nda kabul edilerek yasalaşmasından sonra, çok sayıda farklı görüş içeren değerlendirmeyi beraberinde getirdi.

İşbu yazı kapsamında, bu tartışmalar da dikkate alınarak perakende e-ticaret sektörünün gelişimi ile mevzuat değişiklikleri arasında bağlantı kurulmaya ve mevzuat değişikliklerinin uygulamaya etkileri değerlendirilmeye çalışılacaktır.

II- E-TİCARET KANUNUN KAPSAMI: İLK DÜZENLEMELER NELER GETİRMİŞTİ?

Elektronik ticaretin düzenlenmesine ilişkin ilk hukuksal düzenlemeler, elektronik ticaretin artışı karşısında yeni hukuki sorunların ortaya çıkması ve bunun birlikte yeni kavramlar ve meselelerin ele alınması ihtiyacı ile ortaya çıkmıştır. [8] Bu kapsamda E- Ticaret Kanunu ile hukuksal alanda bulunan boşluğun doldurulması amaçlanmış ve hazırlanmasında 08.02.2000 tarihli ve 2000/31/AT sayılı Elektronik Ticaret Direktifi esas alınmıştır. Kanunun 13. maddesine dayanılarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkındaki Yönetmelik ("İYS Yönetmeliği") ve Elektronik Ticarette Hizmet Sağlayıcı ve Aracı Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik ("Mülga Yönetmelik") yayımlanmıştır. [9]

Kanun ve Mülga Yönetmelik kapsamında, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların sorumlulukları düzenlenmektedir. Hizmet sağlayıcı, E-ticaret Kanununda "elektronik ticaret faaliyetinde bulunan gerçek veya tüzel kişiler" şeklinde, aracı hizmet sağlayıcı ise Mülga Yönetmelik`te, "başkalarına ait iktisadî ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ya da tüzel kişileri" şeklinde tanımlanmıştır.

Hizmet sağlayıcıların e-ticaret faaliyetinde bulunan işletmeler, aracı hizmet sağlayıcıların ise alıcı ve hizmet sağlayıcı arasında alım- satım işleminin yapıldığı pazar yerinin sahibi veya işleticisi olduğu [10], e-ticarete konu mal veya hizmetin arzının ve ürünlere ilişkin işlemlerin hizmet sağlayıcılar tarafından gerçekleştirileceği kabul edilmiştir. [11]

Hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların bu mevzuat çerçevesinde tanımlanan sorumlulukları dört farklı alanda toplanmaktadır [12]:

1-Sözleşme henüz kurulmadan önceki yükümlülükler,

2-Sipariş aşamasındaki yükümlülükler,

3- Ticari elektronik iletilere ilişkin yükümlülükler,

4- Kişisel verilere ilişkin yükümlülükler.

Bu düzenlemeleri geniş kapsamlı olmasa dahi elektronik ticarete ilişkin temel düzenlemeler getirerek halihazırda yaşanan sorunlara çözüm getirmekte olması sebebiyle faydalı bulan bir görüş olduğu gibi, kanunun yetersiz olduğu alanlar olduğunu savunan görüşler de bulunmaktadır.

Bu görüşe göre, öncelikle hizmet sağlayıcıların faaliyet gösterdiği elektronik ortamın korunmasına yönelik düzenleme yapılmalı, ikinci olarak ise hizmet sağlayıcıların sisteme girmiş olduğu bilgilerin korunması için gerekli güvenlik sistemlerinin kurulması sağlanmalıdır. Bunların yanı sıra, ürünün orijinalliğine ilişkin bilgilendirmeye ve ürünün alıcıya ulaşma süresine ilişkin düzenlemeler yapılması uygun olacaktır. [13] Yine TÜSİAD`ın o dönem E-Ticaret Kanununa ve Kanuna dayanarak çıkarılan yönetmeliklere ilişkin değişiklik önerileri bulunmakla birlikte, Kanun için yapılan değişiklik taleplerinin sınırlı olduğu ve genel olarak talebin ticari iletinin alınmasına ilişkin hususlar hakkında olduğu görülmektedir. [14]

III- E- TİCARET DEĞİŞİKLİK KANUNUNUN KAPSAMI: YENİ DÜZENLEMELERİN ODAĞINDA NE VAR VE NELERİ AMAÇLAMAKTA?

E-Ticaret Değişiklik Kanun teklifinin ortaya çıkışı, hızla gelişmekte olan bir perakende e-ticaret sektörünün yeni sorunları beraberinde getirdiği ve yürürlükteki Kanunun ihtiyaçları karşılayamadığı kabulüne dayanmaktadır. Teklifte, yeni kanuna duyulan ihtiyaç şu şekilde açıklanmaktadır:

"Ancak, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin ve COVID-19 salgının etkisiyle, hızlı bir gelişim ve değişim sürecine giren e-ticaret ekosistemine yeni işletmeler, iş modelleri ve ürün grupları dahil olmuştur. Bu durum, e-ticaret ekosistemindeki aktörler için daha önce karşılaşılmayan sorunları beraberinde getirmiş ve e-ticaret faaliyetlerine uygulanan kuralların değişime uyum sağlamasını gerektirmiştir." [15]

Kanun koyucunun tespiti, niceliksel değişimin (perakende e-ticaret hacminin büyümesi) yanı sıra, niteliksel değişime (pazaryerlerinin etkinliğinin artması) ilişkindir. Kanun değişikliği, E-Ticaret Kanununda aracı hizmet sağlayıcı olarak tanımlanan, uygulamada ise elektronik ticaret pazaryeri olarak nitelendirilen Trendyol, Hepsiburada, N11, GittiGidiyor, Amazon Türkiye, ÇiçekSepeti, Morphio, EpttAvm gibi elektronik platformların, piyasadaki değişen konumlarını dikkate almaktadır.

Bu kapsamda, e-ticaret işletmeleri (satıcılar) ve pazaryerlerinin, tüketiciler (alıcılar) ile ilişkisine ve buna ilişkin sorumluluk rejimine odaklanan ilk düzenlemelerin aksine, işbu kanun değişikliğinde işletmeler ve pazaryerleri arasındaki ilişkiye odaklanılmıştır. Kanun teklifinde, işletmeler ve e-ticaret pazar yerlerinin arasındaki ilişki ve birbirleri karşısındaki konumları bakımından aşağıdaki tespitler yapılmaktadır:

1- "Elektronik ticaret pazar yerinde aracılık hizmeti sunulan işletmelerin büyük bölümünü mikro ve küçük işletmeler oluşturmakta ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların söz konusu işletmeler karşısında asimetrik pazarlık gücü bulunmaktadır."
2- "Elektronik ticaret pazar yerleri açısından piyasada bir yoğunlaşma söz konusudur."
3- "Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar, elektronik ticaret Pazar yerleri üzerinden elde ettikleri verileri kullanarak lojistik ve ödeme hizmeti gibi sektörlerde söz sahibi olmaktadır. (…) Elektronik ticaret alanında pazaryerleri, tekelleşme eğilimleriyle birlikte elektronik ticaret ekosistemin içinde yer alan finans, lojistik, bilgiiletişim gibi alanlarda da belirleyici konuma gelmekte olup dijitalleşmedeki hızlanma da dikkate alındığında bu durum ekonomik, sosyal ve demokratik toplum düzeni açısından da riskler taşımaktadır."

Bu kapsamda, kanun teklifinde önerilen değişiklikler (i.) piyasa aktörleri arasındaki asimetrik ilişkiye karşı, (ii.) yoğunlaşmaya karşı ve (iii.) faaliyet alanlarının genişlemesine karşı olmak üzere üç temel başlıkta toplanabilecektir:

1- Asimetrik ilişkiye karşı getirilen düzenlemeler

Haksız ticari uygulamalar: Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların haksız ticari uygulamalarda bulunması yasaklanmıştır. Aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret hizmet sağlayıcının ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, karar verme yeteneğini azaltan ve normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan her türlü uygulama haksız kabul edilecektir.

Örnek olarak, elektronik ticaret hizmet sağlayıcıya yapılması gereken ödemenin, ödemenin aracı hizmet sağlayıcı tarafından alındığı ve siparişin alıcıya ulaştığı tarihten itibaren beş iş günü içinde eksiksiz yapılmaması, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının kampanyalı mal veya hizmet satışına zorlanması, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının aleyhine olacak şekilde aracılık sözleşmesi hükümlerine geçmişe yönelik veya tek taraflı değişiklik yapılması ve satış fiyatına tek taraflı değişiklik yapılması verilmiştir. Bu uygulamaların içeriği, Yönetmelik`te ayrıca detaylandırılmıştır.

Aracılık sözleşmesinin asgari unsurları: Yönetmelik`in 15`in maddesinde aracılık sözleşmesinin yazılı yapılma zorunluğu getirilmiş ve içeriğe ilişkin sözleşmenin feshi, hizmet bedelinin belirlenmesi, ödeme vadesi vs.`ye ilişkin hususlarda emredici hükümler getirilmiştir. Bu kapsamda, elektronik ticaret hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı arasındaki sözleşme serbestisi bu hususlar bakımından ortadan kalkmıştır.

Veri kullanma yasağı: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi on milyar Türk lirasının üzerinde olan Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının, hizmet sağlayıcı ve alıcılardan elde ettiği verileri, sadece aracılık hizmetlerinin sunulması amacıyla kullanacağı ve aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerleri veya diğer elektronik ticaret ortamlarında hizmet sağlayıcılarla rekabet etmek için kullanamayacağı düzenlenmiştir.

2- Yoğunlaşmaya karşı getirilen düzenlemeler

Marka pazarlama ve satış yasağı: Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının, aracılık hizmeti sunduğu pazar yerlerinde kendisinin veya ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişilerin markasını taşıyan ya da marka hakkına sahip olduğu malları satışa sunamaz veya bu malların satışına hizmet edemeyeceği düzenlenmiştir.

ÖNEMLİ

Bu şekilde, ilk düzenlemelerde elektronik platformlar için getirilen satış yasağı, kapsamı genişletilerek muhafaza edilmiştir.

Elektronik Ticaret Lisansı: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi 10 milyar Türk lirasının ve 100 adedinde üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, faaliyetine devam edebilmek için lisans almak ve bu eşiği açtığı müddetçe her yıl lisansını yenilemek zorundadır.

Lisans ücretinin tutarı, net işlem hacim tutarına göre nispi belirlenecektir ve net işlem hacim tutarının belirli bir eşiğin üzerinde kalan kısmının belirli bir yüzdesi şeklinde hesaplanacaktır.

3- Faaliyet alanlarının kısıtlanmasına ilişkin getirilen düzenlemeler

Reklam ve pazarlama faaliyetlerinin sınırlandırılması: Net işlem hacmi 30 milyar TL ve yüz bin adedin üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara ve hizmet sağlayıcılar için reklam bütçesi ile promosyon, ödül, puan, kupon, hediye çeki vb. indirim bütçesine yıllık sınırlamaların getirilmektedir. Her yılın reklam ve indirim bütçeleri, bir önceki takvim yılına ait net işlem hacmi (ilk 30 milyar Türk liralık kısmın %2`si ve 30 milyarı aşan kısmın %0,3`nün toplamı) üzerinde hesaplanacaktır. Her iki bütçe de bir takvim yılının üçer aylık dönemlerinde en fazla dörtte biri oranında kullanılabilecektir.

Hizmet sağlayıcılara kısıtlamama getirmeme yasağı: Net işlem hacmi 30 milyar TL ve yüz bin adedin üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının ticari ilişkilerini, alternatif kanallardan aynı ya da farklı fiyattan mal veya hizmet sunmasını ya da reklam yapmasını kısıtlayamaz, herhangi bir kişiden mal veya hizmet teminine zorlayamayacağı, buna imkan sağlayan herhangi bir hükme aracılık sözleşmesinde yer veremeyeceği düzenlenmiştir.

Bankacılık faaliyetlerine ilişkin sınırlamalar: Net işlem hacmi 60 milyar TL ve yüz bin adedin üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları için, aracılık hizmeti sundukların Pazar yerlerinde ekonomik bütünlük içinde bulunduğu bankaların ve diğer finans kuruluşları kredi verme işlemleri dahil hizmet veremeyeceklerdir. Aynı şekilde ödeme sistemlerine ilişkin hizmetler sunulması da mümkün olmayacaktır.

Lojistik ve posta hizmet sağlayıcılığı faaliyetlerine ilişkin faaliyet yasağı: Net işlem hacmi 60 milyar TL ve yüz bin adedin üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmetleri, kendilerinin e-ticaret hizmet sağlayıcı olarak yaptığı satışlar ile e-ticaret dışındaki satışları hariç olmak üzere, aracılık hizmeti sunduğu pazar yerlerinde satışlarda eşya taşımacılığı, taşımacılık organizatörlüğü ve posta hizmet sağlayıcılığı hizmetleri veremeyecektir.

4- Diğer Düzenlemeler

Kapsam: Seyahat acenteliği, sivil havacılık, bireysel emeklilik, bankacılık, sigorta, finans, sermaye piyasaları, ödeme sistemleri, elektronik para kuruluşları, elektronik haberleşme ile şans ve bahis oyunları alanlarında faaliyet gösteren kuruluşların e-ticaret aracı hizmet sağlayıcı veya e-ticaret hizmet sağlayıcı olarak kabul edilmeyeceği düzenlenmiştir.

Tanımlar: Bu kapsamda, ilk düzenlemelerde yer alan "hizmet sağlayıcı" ve "aracı hizmet sağlayıcı" tanımlarının yanı sıra, "elektronik ticaret hizmet sağlayıcı", "elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı", "elektronik ticaret hizmet sağlayıcı", "elektronik ticaret pazar yeri", "net işlem hacmi" ve "ekonomik bütünlük" ayrıca tanımlanmıştır.

Hukuka aykırı içerikten sorumluluk: İlk düzenlemelerde belirlendiği gibi aracı hizmet sağlayıcının hizmet sağlayıcı tarafından sunulan mal ve/veya hizmetlere ilişkin hukuka aykırı içeriklerden sorumlu olmadığı belirlenmiştir. Bu düzenleme aynı kalmakla birlikte, aracı hizmet sağlayıcıya herhangi bir hukuka aykırılıktan haberdar olması halinde içeriği kaldırma, aykırılığı kamu kurum ve kuruluşlarına bildirme ve gibi yükümlülükler getirilmiştir.

Bakanlığa verilen yetkiler: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı`na e-ticaret hizmet sağlayıcı ve e-ticaret aracı hizmet sağlayıcıların faaliyetlerine yönelik düzenleme yapma yetkileri verilmektedir. Bu yetkiler kapsamında, Bakanlık tarafından aracılık sözleşmesinde yer verilmesi zorunlu unsurlar belirlenebilecek, Kanunun uygulanmasını sağlamak amacıyla denetim yapılabilecek, denetim sırasında bilirkişi görevlendirebilecek ve Bilgi Teknoloji ve İletişim Kurumu`ndan ticari elektronik ileti gönderen kişilerin bilgilerini talep edebilecektir.

IV- KANUNUNUN KABULÜ SONRASI TARTIŞMALAR VE DEĞİŞİKLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kanun koyucu, bu değişiklikler ile e-ticaret sektöründe haksız rekabetin ve tekelleşmenin önüne geçilerek pazara yeni aktörlerin girişinin kolaylaştırılması ve pazarın dengeli ve sağlıklı büyümesinin sağlanmasının amaçlandığını belirtmiştir. Daha sonra Ticaret Bakanı Mehmet Muş`un basına verdiği demeçlerde de kanun değişikliğinin piyasadaki yoğunlaşmadan kaynaklandığı belirtilmiştir. [17]

Burada dikkate edilmesi gereken bir husus, bazı düzenlemelerin doğrudan büyük ölçekli pazar yerlerine yönelik olmasıdır. Kanun koyucu bunun için "net işlem hacmi" tanımı yaparak, net işlem hacmi belirli bir tutarın üzerinde olan aracı hizmet sağlayıcılara lisans alma yükümlülüğü, marka satış yasağı vs. hususlarda mali ve hukuki ek yükümlülükler getirmektedir. Bu kapsamdaki düzenlemeler bakımından, net işlem hacmi belirli büyüklüğü ulaşmamış küçük ölçekli pazar yerlerinin/ platformların sorumluluğu bulunmayacaktır.

Kanunun yürürlüğü girdikten sonra yapılan tartışmalardan da aslında yeni düzenlemelerin e-ticaret alanında rekabetin teşvik edilmesinden ziyade, hızla büyüyen şirketlerinin büyümesinin hedefte olduğu anlaşılmaktadır. Kanunu destekleyen bir görüş, şu gerekçeleri ileri sürmektedir:

"Trendyol Türkiye'nin ilk decacorn'u olmakla övünüyor ama bugün aslında Çinli Alibaba.com'un yüzde 86,5 oranında sahibi olduğu bir firma durumunda. Eğer bu yeni düzenlemeler olmaz ise, 4 yılda çıktığı yükseklikten daha yukarı çıkacak. Diğerlerini pazardan silecek." [18]

Gerek yeni düzenlemeleri e-ticaret piyasasında tekelleşmenin önünü geçeceği için destekleyen görüşlerde, gerek ise aynı düzenlemeleri e-ticaret sektöründe büyümeyi ve yatırım yapmayı hedefleyen platformların/ pazaryerlerinin gelişmesini sınırlayacağını savunan karşı görüşlerde, kanununun amacının büyük ölçekli platformların büyümesini frenlenmek olduğu ifade edilmektedir.

Kanuna bu kapsamda yapılan eleştirilerde verilen yaygın örnek, lisans almanın tek şartının ücret ödemek olarak düzenlenmesidir. Bu nedenle, bu uygulamanın bir tür vergilendirme olduğu görüşü bulunmaktadır.

Ayrıca nispi olduğu için elektronik platformlarının maliyetini artıracağı ve büyümeyi engelleyeceği yönünde eleştiriler getirilmektedir. [19] Lehe görüşler kanun koyucunun bu yaklaşımını isabetli bulurken, karşıt görüşler bunun kamu yararı üretmeyeceğini belirleterek eleştirilmektedir. İki farklı görüşün hemfikir olduğu bir diğer nokta, aracı pozisyonundaki elektronik platformlara getirilen lisans, yaptırım ve reklam uygulamaların, bu şirketlerin maliyetlerinin artmasına neden olacağıdır.

Bu kapsamda, kanun değişikliğini destekleyen bir görüş, pazaryerlerinin maliyet artışlarını e-ticaret yapan işletmelere (satıcılara) yansıtacakları ve bu nedenle satıcıların pazaryerlerinde satış yapmak yerine kendi e-ticaret sitesini açarak satış yapan firma sayısında ciddi bir artış olacağı ve tekelleşmenin kırılacağını, özellikle küçük oyuncular ile pazara yeni girecek oyuncuların önünün açılacağını öngörmektedir. [20]

Aynı uygulamaların etkisinin yatırımı sınırlayıcı olacağına ve e-ticaret sektörünün gelişmesine zarar vereceğini ileri süren görüşler de vardır. [21] Rekabetle değil, büyüklükle mücadele edildiğini ifade eden bir görüş, "Birden çok yatırımcı faaliyet göstersin, belirli bir seviyeye kadar büyüsün" anlayışın ekonomik gerçeklik ve piyasanın işleyişiyle bağdaşmadığını savunmaktadır. [22]

Kanun değişikliğinin ana yaklaşımının eleştirisinin yanı sıra, başka farklı sebeplerle de eleştirildiği görülmektedir. Öncelikle yeni düzenlemelerin inovasyonu ve yatırımı teşvik edecek nitelikte olmadığı belirtilmektedir. İkinci olarak, e-ticaret platformunun başka bir sektörde faaliyetine kısıtlama getirilmesinin aslında tekelleşmeye neden olacağı ileri sürülmektedir. [23]

Üçüncü olarak, taşıma hizmetleriyle ilgili yasakların, bu alanda e-ihracat faaliyetlerine hız verecek yüklü miktarda yatırımlar yapıldığı ve çok sayıda kişi istihdam edildiğine vurgu yaparak, bu düzenlemeler ile kazanımların kaybedileceğine dikkat çekmektedir.

Dördüncü olarak, pazar yerlerinin, reklam harcamalarını esnaf ve KOBİ'lerin satışlarını artırmaları için gerçekleştirildiği, bu şekilde küçük işletmelerin hesaplı bütçelerle işlerini büyütmeleri sağlanırken indirim ve kampanyalarla da alıcılara daha büyük bir fiyat avantajı elde ettiği vurgulanmaktadır.

İKİ FARKLI GÖRÜŞÜN HEMFİKİR OLDUĞU BİR DİĞER NOKTA, ARACI POZİSYONUNDAKİ ELEKTRONİK PLATFORMLARA GETİRİLEN LİSANS, YAPTIRIM VE REKLAM UYGULAMALARIN, BU ŞİRKETLERİN MALİYETLERİNİN ARTMASINA NEDEN OLACAĞIDIR.

Bu nedenle, amaçlananın tam aksine, bu düzenlemelerden hem alıcıların hem de küçük işletmelerin zarar göreceği savunulmaktadır. [24] Bu tartışmalar sürerken, piyasadaki büyük ölçekli elektronik platformların Trendyol cüzdan para uygulamasını durdurduğuna ve emlak işine girmekten vazgeçtiğine ilişkin haberler yayımlanmıştır. [25]

Aynı zamanda Cumhuriyet Halk Partisi, elektronik ticaret lisansı, reklam bütçesi ve indirim bütçesi kısıtlamaları, bankacılık ve lojistik alanlarındaki kısıtlamalar ve yasaklar, marka kullanma yasağı vs. düzenlemeleri içeren Ek Madde 2 ve Ek madde 4`ün iptali için talepte bulunmuştur. [26]

Platform devrimi [27] adı verilen dönüşüm ile birlikte, politika yapıcıların teknolojik ve ekonomik değişimlere hem sürdürülebilir hem de toplumsal adaleti sağlayıcı şekillerde politikalar geliştirmeye çalıştıkları açıktır. Bu kapsamda dünyada takip edilen çok sayıda farklı örnek bulunmaktadır. [28]

Türkiye`deki politika yapım sürecinin piyasadaki dinamikleri ve iş modellerini tamamen değiştiren bu devrimin özelliklerinin tam olarak kavranamadan ilerlediğine ilişkin eleştiriler bulunmakla birlikte, e-ticaret sektörünün hızlı gelişimi dikkate alındığında sürecin gelişiminin yakından takip edilmesinde yarar bulunmaktadır.

Detaylı Bilgi için;
Av. Erse Kahraman
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1.https://www2.deloitte.com/tr/tr/pages/technology-media-and-telecommunications/articles/turkiyede-e-ticaret-2019-pazar-buyuklugu.html

2.https://www.euromonitor.com/article/global-e-commerce-market-to-expand-by-1-trillion-by-2025

3.https://www2.deloitte.com/tr/tr/pages/technology-media-and-telecommunications/articles/turkiyede-eticaret-2014-pazar-buyuklugu.html

4.https://www2.deloitte.com/tr/tr/pages/technology-media-and-telecommunications/articles/turkiyede-e-ticaret-2019-pazar-buyuklugu.html

5.https://www2.deloitte.com/tr/tr/pages/technology-media-and-telecommunications/articles/turkiyede-e-ticaret-2019-pazar-buyuklugu.html

6.https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-4528.pdf

7. https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-4528.pdf

8. Yıldız, Kübra (2018) "Elektronik Ticaret ve Hukukumuzdaki Durumu Üzerine Kısa Bir İnceleme" İstanbul Barosu Dergisi 92(6)

9. Yıldız s.224

10. Erdem, Yaren (2017) "Elektronik Ticaret Mevzuat Uygulamaları" İstanbul Bilgi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, s. 16, s.83

11. Hamamcıoğlu, E. (2018) "Elektronik Ticaretin Hukuksal Boyutu" Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 35, s. 43-72, Demirbaş, Harun (2015) 6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Kapsamında Hizmet Sağlayıcılar ve Aracı Hizmet Sağlayıcıların Yükümlülükleri, Seçkin Yayınları: Ankara akt. Emre, Sezer (2020) "Aracı Hizmet Sağlayıcının Hukuki Sorumluluğuna İlişkin Olarak Yargıtay 13. Hukuk Dairesi`nin 2017/5834 E. 2018/12148 K. Sayılı Kararının İncelenmesi" Özgün Law Hukuk Bülteni Sayı 37, s. 11

12. Yıldız, s. 212-223.

13. Aksu, Raziye (2015) "Serbest Piyasa Ekonomisi İlkeleri Işığında Elektronik Ticaret Kanununun Değerlendirilmesi" Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 5 (2), s. 169-191

14. https://tusiad.org/tr/tum/item/8731-e-ticaret-mevzuatina-iliskin-tusiad-gorusleri-ve-degisiklik-onerileri

15. https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-4528.pdf

16. https://www.haberturk.com/yeni-e-ticaret-yasasi-yururluge-girdi-3552345-ekonomi

17.https://t24.com.tr/yazarlar/fusun-sarp-nebil/e-ticaret-kanunu-pazar-yerleri-acisindan-bir-yogunlasma-oldugu-icin-duzenlendi,37839

18.https://t24.com.tr/yazarlar/fusun-sarp-nebil/tekellesmeyi-onlemeye-yonelik-e-ticaret-kanunu-icin-ticaret-bakanligi-ni-kutlamak-lazim,37474

19.https://www.sozcu.com.tr/2022/ekonomi/e-ticarette-buyumeye-fren-olur-7110611

20.https://www.sigortahaber.com/haber/13711611/yeni-e-ticaret-kanunu-sektordeki-tekellesmeyi-kiracak

21.https://www.sozcu.com.tr/2022/ekonomi/e-ticarette-buyumeye-fren-olur-7110611, https://halktv.com.tr/makale/ali-kiran-bas-kesen-yeni-e-ticaret-kanunu-699645

22.https://www.sozcu.com.tr/2022/ekonomi/e-ticarette-buyumeye-fren-olur-7110611

23.https://www.sozcu.com.tr/2022/ekonomi/e-ticarette-buyumeye-fren-olur-7110611

24.https://www.ucey.com.tr/e-ticaret-yasasi-neleri-degistirecek-sektor-temsilcileri-ne-dedi/

25.https://webrazzi.com/2022/11/28/trendyol-yeni-e-ticaret-yasasi-nedeniyle-trendyol-cuzdan-hizmetini-durdurdu/, https://webrazzi.com/2022/08/10/trendyol-yeni-e-ticaret-yasasi-nedeniyle-emlak-isine-girmekten-vazgecti/

26.https://anayasa.gov.tr/tr/mahkeme-gundemi/genel-kurul/26-ekim-2022-genel-kurul-gundemi-ve-sonuclari/ , https://anayasa.gov.tr/tr/mahkeme-gundemi/genel-kurul/8-eylul-2022-genel-kurul-gundemi-ve-sonuclari/

27. Cusumano, Michael A., Annabelle Gawer, and David B. Yoffie. 2019. The Business of Platforms: Strategy in the Age of Digital Competition, Innovation, and Power. Harper Business; Parker, Geoffrey, Marshall van Alstyne, and Sangeet Paul Choudary. 2016. Platform Revolution: How Networked Markets Are Transforming the Economy - and How to Make Them Work for You. W.W. Norton & Company: New York.

28. Seidl, Timo (2021) Ideas, Politics, and Technological Change Essays on the Comparative Political Economy of Digital Capitalism. European University Institute, Sosyal ve Siyaset Bilimler Doktora Tezi.

İCRA TUTANAKLARININ İİK M.8 UYARINCA ALENİLİĞİ VE İSPAT KUVVETİ

I. TUTANAK KAVRAMI

Tutanak; meclis, kurul, mahkeme vb. yerlerde söylenen sözlerin olduğu gibi yazıya geçirilmesi, belgelenmesi gereken bir durumu tespit edenler tarafından imzalanan belge, zabıt varakası anlamlarına gelmekte olup tutanaklar, yalın ve açık bir üslupla, kişisel görüş ve yorumlara yer verilmeden olduğu gibi yazılır.

Tutanaklar, bilgisayar ve daktiloda yazılabileceği gibi, okunaklı olmak şartıyla el yazısı ile de yazılabilir. Tutanak elle yazılacaksa dolma kalem veya tükenmez kalem kullanılır. Tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar hukuken geçerli belgelerdir.

İİK m. 8; "İcra ve iflas daireleri yaptıkları muamelelerle kendilerine vakı talep ve beyanlar hakkında bir tutanak yaparlar. Sözlü itirazlar ile talep ve beyanların altları ilgililer ve icra müdürü veya yardımcısı veya kâtibi tarafından imzalanır. İcra ve iflas dairelerince verilen kararlar gerekçeli olarak tutanaklara yazılır.

İlgililer bu tutanakları görebilir ve bunların örneğini alabilir. İcra ve iflas dairelerinin tutanakları, hilafı sabit oluncaya kadar muteberdir."

İİK m. 8'de, tutanakların icra dairelerinin yaptıkları işlemlerle ilgili olarak, icra dairelerine gelen talep ve beyanlar hakkında düzenleneceği ifade edilmektedir.

İcra ve iflas daireleri, kendi işlemlerine ilişkin olarak –haciz tutanağı örnek olarak gösterilebilir- ve talep ile beyana ilişkin olarak –sözlü şikâyet örnek olarak gösterilebilir- tutanak düzenlemektedir.

İcra tutanaklarının mutlaka icra takip işlemlerine ilişkin olması gerekmemektedir.

II. İCRA TUTANAKLARININ DÜZENLENMESİ

A. Tutanakların Dosyalanması

Her icra işi için bir dosya açılır. Her dosyanın üzerine esas veya talimat defterindeki sıra numarası, alacaklının, borçlunun, müflisin ad ve soyadı yazılır.

Bir işe ait tutanaklar ve tüm evrak bu dosyaya konulur. İcra iflas dairelerinde dosya usulünün uygulanması zorunludur (İİK Yön. m. 16, İİK Niz. m. 20) [1].

İcra tutanakları el ile ya da yazı makinesi ile yazılabilir [2].

Yazıların okunaklı, temiz olması, tutanakta kazıntı ya da silinti yapılmamış olması, yanlış yer çizildikten sonra doğrusunun yazılması gerekmektedir [3].

Tutanaklara birbirini takip eden sayfa numaraları verilmelidir.

B. Tutanakların İmzalanması

İİK m. 8/1, c. 2'de tutanakların ilgililer, icra müdürü veya yardımcısı veya kâtibi tarafından imzalanması gerektiği ifade edilmektedir. İİK Yön.m. 22/2'de ise yazı ile veya sözlü olarak yapılan talepler, itirazlar ve her türlü bildirimin derhal tutanağa geçirileceği ve altı tarih belirtilerek, ilgilisi ve icra müdürü veya yardımcısı veya kâtibi tarafından imzalanacağı ifade edilmektedir.

Her iki düzenleme ele alındığında icra tutanaklarının ilgililer, icra müdürü veya icra müdür yardımcısı veya icra kâtibi tarafından imzalanması gerektiğini görmekteyiz.

Kanun maddesinde, yazılı taleplerin ilgililerden başka icra müdürü, yardımcısı veya kâtibi tarafından imzalanması gerektiği yer almazken, yönetmelikte bu yönde düzenleme bulunmaktadır.

Yönetmelikteki düzenleme uygulandığında, dilekçe ile yapılan talep, itiraz veya beyanların tutanağa geçirilmesi ve ilgililerin icra dairesine giderek bu tutanakları imzalaması gerekmektedir.

Uygulama açısından sıkıntı doğuran bu durum, Adalet Bakanlığı'nın yazısı ile iş sahibi veya avukatı tarafından belge imzalanmış olacağından, bu belgenin tutanağa geçirilmesinin ardından tutanağın icra müdürü, yardımcısı veya kâtibi tarafından imzalanması yeterli görülmüş ve iş sahibi ya da avukatının icra dairesine gelerek tutanağı imzalama zorunluluğu kaldırılmıştır [4].

UYAP'ın kullanımıyla, güvenli elektronik imza ile tutanakların imzalanması mümkün hale gelmiştir.

İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği'nin 16. maddesinin 7. Fıkrasına göre: "Tutanak, belge ve kararlar elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır.

Elektronik ortamda düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile imzalanan evrak UYAP kapsamındaki birimlere elektronik ortamda gönderilir. Ayrıca fizikî olarak gönderilmez." UYAP'ta düzenlenen tutanakların güvenli elektronik imza ile imzalanması halinde, bu tutanaklar İİK m. 8'in sağladığı işlevlere sahip olacaktır. Haciz tutanağı gibi fiziki ortamda düzenlenme zorunluluğu olan tutanaklar da UYAP'a aktarılır.

İİK.Yön.m. 16/8'e göre: "Teknik nedenlerle fizikî olarak düzenlenen belge veya kararlar, engelin ortadan kalkmasından sonra derhal elektronik ortama aktarılır, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'a kaydedilir ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir."

Tutanak UYAP'a aktarıldığında, tutanak metninin icra müdürü tarafından elektronik imza ile imzalanması gerekmektedir. Tutanağı fiziki olarak imzalayan diğer kişilerin–alacaklının, borçlunun- elektronik imza ile UYAP'ta tutanağı tekrar imzalama zorunluluğu söz konusu değildir.

C. Kararların Tutanaklara Gerekçeli Yazılması

Kararlar gerekçeli olarak tutanağa yazılmadığında kanuna aykırılık şikâyet sebebiyle işlemin öğrenilmesinden itibaren yedi gün içinde şikâyet yoluna başvurulabilmelidir.

İcra Mahkemesi, gerekçeli olmayan kararın gerekçeli olarak yazılmasını icra dairesine emretmeli, kendisi gerekçe yazmamalıdır.

Çünkü, kararı veren memur, verdiği kararın gerekçesini bilmekte ve o gerekçeye göre işlem yapmaktadır. İcra ve iflas dairelerinin vermiş olduğu karar doğru iken gerekçe yanlış veya karar yanlış iken gerekçe doğru olabilir.

Böyle bir durumda, kanaatimizce, şikâyet konusu olarak verilen karar ele alınmalı, gerekçenin doğru veya yanlışlığı kararın doğruluğunu veya yanlışlığını etkilemiyorsa şikâyet konusu yapılmamalıdır. Bununla birlikte, gerekçe yanlışsa karar da genel olarak yanlış olacaktır.

III. İCRA TUTANAKLARININ ALENİYETİ

İcra ve iflas hukukuna yönelik dava ve işlerde duruşmaların aleni bir şekilde yapılması gerekmektedir [5].

İcra takibinde ise kural olarak alenilik bulunmamaktadır; çünkü cebri icra kişilerin özel hayatına müdahale etmektedir.

Bu bakımdan, haciz işlemleri herkesin gözü önünde yapılmaz; gizliliğin benimsenmesi gerekmektedir [6].

İcra İflas Kanunu'nda belirtilen hallerde ve kapsamda aleniyet sağlanmalıdır [7].

İİK m. 8'de icra hukukunda aleniyete örnek bir düzenleme yer almaktadır [8].

İİK m. 8/3, ilgililerin icra tutanaklarını görebileceğini ve tutanakların örneğini alabileceğini ifade etmektedir. İcra tutanaklarının aleniyetinden maksat da maddenin bu düzenlemesidir [9].

İlgililer, icra tutanaklarını tutanakların içinde bulunduğu icra dosyası ile birlikte inceleyebilir [10].

Avukatlık Kanunu m. 46'da avukat veya stajyerin vekaletname olmaksızın takip dosyasını inceleyebileceği, ancak vekaletname olmadan dosyadan belge örneği veya fotokopi alamayacağı ifade edilmiştir.

İcra dosyasını, bir avukatın veya stajyerin görebilmesi için incelemeyi kimin adına yaptığını ve o kimsenin hukuken korunmaya değer menfaatinin olup olmadığını ispat etmesi gerekmez [11].

Taraflar menfaatleri kapsamında tutanakların örneklerini alabilirken, avukatlarının tutanakların örneklerini almak için vekaletnamelerini göstermeleri gerekmektedir.

IV. İCRA TUTANAKLARININ DELİL NİTELİĞİ

İcra tutanaklarının delil niteliğini açıklarken ilk olarak söylememiz gereken, bu belgelerin resmî belge oldukları ve resmî belgelerin ispat gücüne sahip olduklarıdır.

Bu tutanaklar hukuki işlem ihtiva ettiğinde (borçlu icra tutanağında borçlu olduğunu ikrar etmiş, üçüncü kişi icra kefili olmuşsa) ve gerekli imzaları taşıdığı takdirde senet niteliğini kazanmaktadır.[12]

Tutanakların delil olarak kullanılabilmeleri için tutanaklarda düzenlenen işlemlerin düzenleyen memurun menfaatine olmaması gerekmektedir.

Tutanakta silinmiş yerler olup, şüphe uyandırıyorsa tutanak delil niteliğinde olmayabilecektir.[13]

Kanunun belirli bir şekilde yapılmasını kabul ettiği işlemler o şekilde yapılmadığı takdirde tutanakla ispat edilse bile geçerli hale getirilemez.

Usulüne uygun olarak düzenlenmiş, imza sahibi aleyhine kesin delil niteliğinde olan icra tutanağı, kayıtsız şartsız para borcu içerdiği takdirde İİK m. 68 anlamındaki belgelerden kabul edilmelidir.[14]

Çünkü, bu belgelerde imza, resmi bir makam ya da memur huzurunda atılmış olduğundan noterlikçe onaylı senetlere kıyaslamak gerekmektedir.[15]

Hatta, bu belgelerdeki imzalar, resmi bir makam veya memur huzurunda atılmış olduğundan, imzası noterlikçe onaylı senetlere göre daha kuvvetli olduğu da ifade edilmektedir.[16]

Kanun koyucu, icra tutanaklarına bazı hallerde özel nitelik yükleyebilmektedir. Borçlunun haczedilebilecek malı bulunmadığında, bu kaydı içeren haciz tutanağı kesin aciz vesikası hükmünde kabul edilmektedir (İİK m. 105/1).

Borçlunun haczedilen malları alacağı ve giderleri karşılamaya yetmezse, bu kayıtlar İİK m. 102'ye göre tutanağa yazılır ve bu tutanak geçici aciz vesikası hükmündedir (İİK m. 105/2).

Haciz tutanağı aciz vesikası hükmünde olduğunda ayrıca aciz vesikası düzenlenmez, haciz tutanağının kendisi aciz vesikası hükmünde olur.[17]

V. TUTANAKLARIN İSPATLAYICI ETKİSİ

İİK m. 8/3 c. 2'de tutanakların aksinin ispat edilene kadar geçerli olduğu ifadesi ve İcra ve İflas Kanunu'nda geçerli tutanak düzenlemenin işlemin geçerliliğini sağlayacağı yönünde düzenleme olmaması dikkate alındığında, bir işlemle ilgili tutanak düzenlenmediğinde ya da düzenlenen tutanak geçerli olmadığında bu işlemin geçerli olmayacağı sonucuna kural olarak varmamak gerekmektedir.

Ancak , bu kabul her zaman geçerli değildir. Tutanak bir ispat vasıtası olmakla beraber, tutanak düzenlemenin işlemin kurucu unsuru olduğu haller de bulunabilmektedir.

Tutanağın ispat aracı olduğu durumlarda, tutanak icra iflas dairelerinin işlemlerinin tek ispat aracı değildir; tutanakla ispatı yapılamayan işlemlerin başka delillerle ispatı mümkün olabilmektedir.[18]

Ancak bazı hallerde icra tutanağı münhasır delildir.

Haciz tutanağı, haczin yapıldığını ispata yarayan tek ispat aracıdır; haciz tutanağında haczedilmiş olarak gösterilmeyen şeyler gerçekte haczedilmiş olsalar dahi haczedilmiş oldukları başka delillerle ispat edilemez.[19]

İcra tutanaklarının kurucu nitelikte olmalarına örnek olarak icra kefaletlerini verebiliriz.

Üçüncü kişilerin icra dairesi önünde takip borçlusunun borcuna kısmen veya tamamen kefil olması mümkündür.

İcra kefaletinin geçerli olabilmesi için, TBK m. 583 ve 584'teki şartlara uygun olarak kefil olunması gerekmektedir.

Kefilin beyanının icra tutanağına geçirilmesi, kefil olunan miktarın, kefalet tarihinin tutanağa kefil tarafından kendi el yazısıyla yazılması, kefilin eşinin yazılı rızasının alınması ve tutanağın altının kefil tarafından imzalanması gerekmektedir.

Sonuç olarak, icra tutanakları ispat edici nitelikte olmakla beraber istisnai olarak kurucu etki de gösterebilmektedir.

Tutanakların kurucu nitelikte olduğunun kabulü, icra kefaletlerinde olduğu gibi, kanunun yazılılık şartını aradığı hallerde söz konusu olabilmektedir.

VI. TUTANAKLARIN AKSİNİ İSPAT

İİK m. 8/3 yer alan "icra ve iflas dairelerinin tutanakları, hilafı sabit oluncaya kadar muteberdir" hükmünde tutanakların aksini ispat söz konusudur.[20]

İcra tutanaklarının aksini ispat, TMK m.7'nin "Bunların içeriğinin doğru olmadığının ispatı, kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça, herhangi bir şekle bağlı değildir" [21] hükmü gereğince özel bir şekle bağlı değildir.

Bu hükümle birlikte, HMK m. 201 ele alınmalıdır. HMK m. 201'de resmi senetler kapsama alınarak, senede karşı senetle ispat zorunluluğu kabul edilmiştir.

TMK m. 7'de ifade edilen kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça ifadesi, HMK m. 201'i göstermekte ve her iki maddeyi ele aldığımızda sonuç şu olmaktadır:

Resmî belgelerin konusu bir hukuki işlem ise bunun aksi HMK m. 202 ve 203'teki istisnalar hariç tanıkla ispat edilemez, senetle ispat edilmek zorundadır.

Resmî belgelerin konusu bir maddi fiil ise, TMK m. 7'deki düzenleme anlam bulur ve bunların aksi tanıkla ispat edilebilir.

İcra tutanağı bir hukuki işlemi belgelendiriyorsa ve tutanak borçlu tarafından imzalanmışsa tutanağın aksini ispat etmek, ancak kesin delille mümkün olabilir.

Borçlu ödeme emrinin tebliği üzerine icra dairesine giderek borcu ikrar etmiş, beyanı tutanağa geçirilerek altı borçlu ve icra müdürü, yardımcısı veya kâtibi tarafından imzalanmışsa borçlunun borçlu olmadığını kesin delille ispat etmesi gerekmektedir.

Tutanak hakkındaki iddia maddi bir olaya dayanıyorsa aksinin ispatı tanıkla mümkün olabilir.

Örnek olarak, ihale tutanağına fazla artırım bedelinin satış memuru tarafından geçirilmediği, istihkak iddiasının haciz tutanağına yazılmadığı gibi durumlar verilebilir.

Yargıtay bazı kararlarında, icra tutanaklarının aksini ispatta her delilin kullanılamayacağı yönünde karar vermektedir.

İlan askı tutanağında taşınmaz açık artırma ilanının bir suretinin adliye ilan panosuna asıldığının aksinin fotoğraflarla ya da tanık beyanıyla ispat edilemeyeceğine karar verilmiştir.

Bir başka kararda, borcun doğum tarihinden sonra yapılan iş yeri devrinin alacaklıdan mal kaçırmaya yönelik danışıklı işlem niteliğinde olduğunda, haciz devredilen işyerinde yapılmakta ve haciz tutanağı o işyerinde tutulmaktadır.

Danışıklı işlemden dolayı da devredilen iş yerinde tutulan haciz tutanağının aksi işletmenin devredildiğinin ispatıyla ispatlanamamıştır.

TUTANAKLAR MADDİ FİİL İÇERİYORSA HER TÜRLÜ DELİLLE TUTANAKLARIN AKSİNİ İSPAT MÜMKÜNKEN, HUKUKİ İŞLEM İÇERDİĞİNDE TUTANAKLARIN AKSİNİN KESİN DELİLLE İSPAT EDİLMESİ GEREKMEKTEDİR.

Tutanakların aksini ispat faaliyetinde, irade bozukluğu hallerine de değinmemiz gerekmektedir.

Özellikle, ihtiyati haciz esnasında yapılan borç ikrarının baskı altında yapılıp yapılmadığı tartışılmaktadır. Yargıtay, ihtiyati haciz esnasında yapılan borç ikrarının baskı altında yapılmış olduğuna karar vermekte, baskı altında yapıldığının ayrıca ispatını aramamaktadır.

Maddi hukukta irade bozukluğunu düzeltme imkanını kanun açıkça düzenlerken ve HMK m. 203'te senetle ispat zorunluluğunun istisnaları arasında "Hukuki işlemlerde irade bozukluğu ile aşırı yararlanma iddiaları" diyerek bu halde tanık dinlenebileceğini ifade ederken, usuli işlemler ve icra işlemleri için aynı yönde bir düzenlemeye yer vermemiştir

VII. SONUÇ

İcra iflas daireleri yapmış oldukları işlemlere, kendilerine gelen talep ve beyanlara yönelik İİK m. 8 kapsamında tutanak düzenlemektedir. Tutanakların, ispat edici ve aleniyeti sağlayıcı etkisi bulunmaktadır. Aleniyetten anlaşılan, ilgililerin hukuken korunmaya değer özel ve güncel menfaatlerini yaklaşık olarak ispat ettikleri takdirde tutanakları görebilmeleri ve tutanakların örneklerini alabilmeleridir.

İcra tutanaklarının yapılan işlemlerin doğru olduğunu bu belgelerin aksi ispat edilene kadar ispatlamaları da onların ispat edici etkiyi haiz olmalarını ifade etmektedir.

İcra tutanağı düzenlenmesi kural olarak kurucu nitelikte değildir, ispat edici niteliğe sahiptir. Bazı hallerde bu kuralın istisnaları söz konusudur. İcra kefaletinde, kefalet işleminin tutanağa geçirilmesi bu işleme geçerlilik kazandırmaktadır.

İcra tutanakları, TMK m. 7 kapsamında resmî belge niteliğindedir. İcra tutanakları, hukuki işlem içerdiğinde resmi senet niteliği kazanabilmektedir.

Tutanaklar maddi fiil içeriyorsa her türlü delille tutanakların aksini ispat mümkünken, hukuki işlem içerdiğinde tutanakların aksinin kesin delille ispat edilmesi gerekmektedir.

Detaylı Bilgi için;
Av. Cahit Yavuz
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Dosya içindeki evrakın sıra numarası altında işlem sırasına göre işlenmesi gereken özel yerine işlenerek dizi listesi yapılmasına uygulamada dizi pusulası denmektedir. Bkz. Nizam İpekçi, İcra ve İflas Kanunu Tatbikatı (Şerh), 7. bs., İstanbul, Arıkan, 2007, s. 13.

2. Baki Kuru, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, s. 85; Kuru, a.g.m., s. 643; Oskay, Koçak, Deynekli, Doğan, a.g.e., s. 68.

3. Kuru, El Kitabı, s. 85; Kuru, a.g.m., s. 643; Oskay, Koçak, Deynekli, Doğan, a.g.e., s. 68; Kuru, Aslan, Yılmaz, a.g.e., s. 56.

4. Kuru, a.g.m., s. 645.

5. Muhammet Özekes, İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler, Ankara, Adalet Yayınevi, 2009, s. 86; Kurt Konca, a.g.e., s. 232.

6. Pekcanıtez, Atalay, Özekes, İcra, s. 85; Özekes, Haklar, s. 85; Kurt Konca, a.g.e., s. 229.

7. Pekcanıtez, Atalay, Özekes, İcra, s. 85; Özekes, Haklar, s. 86.

8. Özekes, Haklar, s. 85.

9. Kuru, a.g.m., s. 643; Kuru, Aslan, Yılmaz, a.g.e., s. 57; Kuru, El Kitabı, s. 86; Özmumcu, a.g.m., s. 502.

10. Kuru, a.g.m., s. 649.

11. Kuru, a.g.m., s. 651

12. Kuru, a.g.m., s. 652; İlhan E. Postacıoğlu, Şehadetle İspat Memnuiyeti ve Hudutları, 2. bs., İstanbul, Baha Matbaası, 1964, s. 196; Pekcanıtez, Atalay, Özekes, İcra, s. 87; Muşul, İcra İflas, s. 78; Oğuzman, Barlas, a.g.e., s. 338; Karslı, İcra İflas, s. 63; Kuru, Aslan, Yılmaz, a.g.e., s. 58; Uyar, a.g.m., s. 78; Oskay, Koçak, Deynekli, Doğan, a.g.e., s. 69; Taylan Özgür Kiraz, Medeni Yargılama Hukukunda İkrar, Ankara, Bilge Yayınevi, 2005, s. 171. Huzurda ikrarda bulunan kimse, başka bir çekince koymadıkça, iradesini kanuni delile yansıtmak amacını açıklamış olmaktadır. Bkz. Postacıoğlu, İspat, s. 196-197.

13. Belgesay, a.g.e., s. 45.

14. Kuru, El Kitabı, s. 292; Karslı, İcra İflas, s. 183.

15. Kuru, El Kitabı, s. 292.

16. Karslı, İcra İflas, s. 183.

17. Seyithan Deliduman, "Muvakkat Borç Ödemeden Aciz Vesikası", TBBD, 1998/3, s. 1077- 1078; Muşul, İcra İflas, s. 936-937.

18. Uyar, a.g.m., s. 79.

19. Muşul, İcra İflas, s. 528; Alper Tunga Küçük, "2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu Kapsamında Hacze Takipli İştirak", İstanbul, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014, s. 116; Kuru, Aslan Yılmaz, a.g.e., s. 237; Kuru, El Kitabı, s. 424. 72 Hakan Pekcanıtez, Oğuz Atalay, Muhammet Özekes, Medeni Usul Hukuku, 14. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013, s. 595. Tutanaklar yargılamanın aleni olup olmadığının ispatında kesin delil niteliğindedir. Bkz. Kurt Konca, a.g.e., s. 341.

20. "İ.İ.K.nun 8/son maddesi uyarınca aksi sabit oluncaya kadar geçerli haciz tutanağı içeriğinden, davaya konu dorsenin plakasının olmadığı, üzerinde ise kabartmalı olarak borçlunun adının yazdığı anlaşılmaktadır." 17. HD., 28.4.2011, E. 2010/6227, K. 2011/4066 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

21. Belgesay, a.g.e., s. 45; Berkin, a.g.e., s. 31; Kuru, Aslan, Yılmaz, a.g.e., s. 58; Kuru, El Kitabı, s. 86; Kuru, a.g.m., s. 652; Muşul, İcra İflas, s. 78; Jaeger, Walder, Kull, Kottmann, a.g.e., s. 31; Karslı, İcra İflas, s. 63.

CMK UYARINCA GÖREVLENDİRİLEN MÜDAFİ VE VEKİLLERE YAPILACAK ÖDEMELERE İLİŞKİN 2023 YILI TARİFESİ 29 ARALIK 2022 TARİH VE 32058 SAYILI RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI

2023 yılı CMK ücret tarifesinin 4. Maddesine göre;

"(1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince yapılan hukuki yardımlara yönelik işlemlerde;
a) Soruşturma evresinde takip edilen işler için 1.447 TL,
b) Sulh ceza hâkimliklerinde takip edilen işler için 2.254 TL,
c) Asliye ceza mahkemeleri:
1) Takip eden davalar için 2.481 TL,
2) Seri muhakeme usulü uyarınca takip edilen işler için 1.036 TL,
ç) Ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 4.451 TL,
d) Çocuk mahkemeleri:
1) Çocuk mahkemelerinde takip edilen davalar için 2.481 TL,
2) Çocuk ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 4.451 TL,
e) İcra Ceza ve Fikrî ve Sınaî Haklar ceza mahkemesi gibi mahkemeler ile İnfaz Hâkimliklerinde takip edilen davalar için 2.481 TL,
f) Kanun yolları mahkemeleri:
1) Bölge adliye mahkemelerinde görülen duruşmalı davalar için 4.451 TL,
2) Yargıtayda görülen duruşmalı davalar için 5.011 TL"

şeklinde CMK ücret tarifesi belirlenmiştir.

Yapılan düzenleme ile CMK ücretlerinde ortalama yüzde 122,93 oranında artış yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen tarife, 01.01.2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kaynak: https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221229-24.htm

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TARAFINDAN 01.01.2023 – 30.06.2023 DÖNEMİNE İLİŞKİN KIDEM TAZMİNATI TAVANI BELİRLENDİ

13/1/2023 tarihli ve 32072 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 12/1/2023 tarihli ve 7431 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 7'nci maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

"GEÇİCİ MADDE 43- 4688 sayılı Kanuna göre düzenlenen Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin İkinci Kısım Birinci Bölümünün 5'inci, 6'ncı, 7'nci ve 8'inci maddeleri uyarınca 1/1/2023-30/6/2023 dönemine ilişkin katsayılar, sözleşme ücreti artış oranları, ücret tavanları ve ortalama ücret toplamı üst sınırına uygulanacak artış oranı %30 olarak uygulanır. Hazine ve Maliye Bakanlığı bu madde kapsamında katsayıları, sözleşme ücreti artış oranlarını, ücret tavanlarını ve ortalama ücret toplamı üst sınırını söz konusu artış oranına uygun olarak belirler ve duyurur."

Bu kapsamda 12/1/2023 tarihli ve 7431 sayılı Kanunun 7'nci maddesi ile 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 43'üncü madde uyarınca 1/1/2023-30/6/2023 döneminde geçerli olmak üzere uygulanacak katsayılar, sözleşme ücreti artış oranları, ücret tavanları ve ortalama ücret toplamı üst sınırı ile diğer hususların belirlemek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından "2023 Yılı Ocak Ayına Ait Mali ve Sosyal Haklara İlişkin Genelge" hazırlanıp duyurulmuştur.

Hazine ve Maliye Bakanlığının yayımladığı 13.01.2023 tarihli ve 27998389-010.06.02-1843378 sayılı Genelge'nin 1/c maddesine göre:

"657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 154'üncü maddesi uyarınca aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge ve kıdem aylığı gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı (0,433684), memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı (6,787992), iş güçlüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak yan ödeme katsayısı ise (0,137535) olarak belirlenmiştir."

13.01.2023 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 27998389-010.06.02-1843378 sayılı Mali ve Sosyal Haklar ile ilgili Genelge'nin ilgili maddesi ile memur maaşlarının hesaplanmasında kullanılmak üzere belirlenen katsayılar, 01.01.2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere belirlenmiş olup ilgili genelge ile daha eski 5/1/2023 tarihli ve 1818123 sayılı Bakanlık Genelgesi de yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kapsamda Güncellenen katsayılar dikkate alınarak hesaplanan ve 01 Ocak 2023 ile 30 Haziran 2023 dönemi arasında uygulanacak olan kıdem tazminatı tavanı 19.982,83 TL'dir.

Kaynak: ***https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/01/20230113.pdf***
https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2023/01/2023-Yili-Ocak-Ayina-Ait-Mali-ve-Sosyal-Haklara-Iliskin-Genelge-Sira-No-4.pdf

ELEKTRONİK TİCARET ARACI HİZMET SAĞLAYICI VE ELEKTRONİK TİCARET HİZMET SAĞLAYICILARI HAKKINDAKİ GELİŞMELER

I- GİRİŞ

Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik ("Yönetmelik") 29/12/2022 tarihli ve 32058 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

İşbu Yönetmelik, 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a dayanılarak hazırlanmıştır.

İşbu Yönetmelik ile etkin ve adil rekabet ortamının tesis edilmesi ve elektronik ticaretin gelişiminin sağlanmasını teminen elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların faaliyet ve denetimleri ile bunlar arasındaki ticari ilişkilerin düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Bununla birlikte Yönetmelik, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların yükümlülüklerini, elektronik ticarette haksız ticari uygulamaları, hukuka aykırı içeriği, aracılık sözleşmesini, elektronik ticaret lisansını ve elektronik ticaretle ilgili diğer hususları incelemektedir.

Yönetmelik'in dahili iletişim sistemi kurulmasını öngören 18. maddesi 01/7/2023 tarihinde, reklam bütçesi ve indirim bütçesini düzenleyen 28. ve 29. maddeleri 2022 takvim yılına ilişkin net işlem hacimlerine de uygulanmak üzere 01/01/2023 tarihinde, veri kullanımı ve paylaşımını düzenleyen 21. maddesi ile elektronik ticaret lisans başvuru bakımından parasal eşikler öngören 31. maddesinin beşinci fıkrası 01/01/2024 tarihinde ve diğer hükümleri ise 01/01/2023 tarihinde yürürlüğe girecektir.

İşbu Yönetmelik'in yürürlüğe girmesi ile 26/8/2015 tarihli ve 29457 sayılı Elektronik Ticarette Hizmet Sağlayıcı ve Aracı Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

İşbu bilgi notu, Yönetmelik kapsamında getirilen elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların faaliyet ve denetimleri ile bunlar arasındaki ticari ilişkilere ilişkin mevcut uygulamadan farklı nelerin değiştirdiğinin tespiti ve düzenlenen dikkat çekici hususların daha net anlaşılabilmesinin sağlanması amacıyla hazırlanmıştır.

II- DÜZENLEMEYE İLİŞKİN MADDE BAZLI İNCELEME

Yönetmelik kapsamında incelemeye geçmeden önce Yönetmelik'in adını almış olduğu hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların tanımlanması gerektiği kanaatindeyiz.

Elektronik ticaret hizmet sağlayıcı, ("ETHS") Elektronik ticaret pazar yerinde ya da kendine ait elektronik ticaret ortamında mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapan ya da sipariş alan hizmet sağlayıcıyı ifade etmekteyken; Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, ("ETAHS") Elektronik ticaret pazar yerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayan aracı hizmet sağlayıcıyı ifade etmektedir.

Yönetmelik'te ETAHS ve ETHS net işlem hacimleri ve işlem sayılarına bağlı olarak orta, büyük ve çok büyük ölçekli olmak üzere üçe ayrılarak tanımlanmıştır. Buna göre;

Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları,

- Orta ölçekli ETAHS: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi on milyar Türk lirasının üzerinde olanlar
- Büyük ölçekli ETAHS: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi otuz milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedin üzerinde olanlar
- Çok büyük ölçekli ETAHS: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi altmış milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedin üzerinde olanlar

Elektronik ticaret hizmet sağlayıcıları,

- Orta ölçekli ETHS: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi on milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı on milyon adedin üzerinde olanlar
- Büyük ölçekli ETHS: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi otuz milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı on milyon adedin üzerinde olanlar
- Çok büyük ölçekli ETHS: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi altmış milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı on milyon adedin üzerinde olanlar

şekilde ölçeklendirilmiştir. Bu kapsamda Yönetmelik'te ölçeğe bakılmaksızın ETAHS ve ETHS bakımından ortak düzenlemeler yapıldığı gibi ölçek uyarınca da bazı yükümlülükler getirilmiştir.

Yönetmelik'in daha kolay ve net anlaşılabilmesi amacıyla işbu bilgi notunda bu hususta sınıflandırma yapılmak suretiyle ilgili maddeler incelenmiştir.

A. Ölçeğe Bağlı Olmadan Yapılan Düzenlemeler:

1. Bilgi Verme ve Sipariş Hakkında Düzenleme

Yönetmelik madde 5'te ETHS'nin kendisine ait elektronik ticaret ortamının ana sayfasında doğrudan ulaşılabilecek şekilde "iletişim" başlığı altında bulundurması gereken bilgiler düzenlenmiş, bununla birlikte ETAHS tarafından kendine tahsis edilen alanda da bulundurması gereken bilgiler ayrıntısıyla belirtilmiştir. Madde 6'da ise, ETAHS'nin elektronik ticaret pazar yerinin ana sayfasında doğrudan ulaşılabilecek şekilde "iletişim" başlığı altında bulundurması gereken bilgiler düzenlenmiştir.

Ayrıca ETAHS, ETHS'ye ait tanıtıcı bilgileri, ilgili kurumların erişime açık elektronik sistemlerinden, bunun mümkün olmaması halinde ise ETHS'den temin ettiği belgeler üzerinden doğrulamakla yükümlü kılınmış, Tanıtıcı bilgilerini doğrulamadığı taktirde ETHS'ye aracılık hizmeti sunamayacağı belirtilmiştir.

Ek olarak ETAHS'ye, aracılık hizmeti sunduğu ETHS'nin tanıtıcı bilgilerinin güncelliğini sağlama yükümlülüğü verilmiştir. Bu bilgilerin güncel olmadığını tespit etmesi durumunda ETHS'ye bildirimde bulunarak en fazla üç iş günü süre vererek bilgilerin güncellenmesini sağlar. Verilen süre içinde tanıtıcı bilgilerini güncellemeyen ETHS'ye bu bilgileri güncelleyene kadar yalnızca mevcut siparişlere ilişkin aracılık hizmeti sunabilir.

Yönetmelik madde 7 ile, işlem rehberi kavramı düzenlenmiş olup ETAHS ve kendine ait elektronik ortamda satış yapan ETHS'nin, elektronik ticaret ortamının ana sayfasında doğrudan ulaşılabilecek şekilde "işlem rehberi" başlığı altında bilgileri güncel şekilde bulundurması gerektiği belirtilmiş olup madde 8'de ise ETAHS ve kendine ait elektronik ticaret ortamında faaliyet gösteren ETHS'nin siparişe ilişkin yükümlülükleri düzenlenmiştir.

Siparişin alınması halinde ise, ETAHS ve kendine ait elektronik ortamda faaliyette bulunan ETHS'ye siparişin aldığını bildirme yükümlülüğü getirilmiştir.

2. Hukuka Aykırı İçerik ve Haksız Ticari Uygulamalar Hakkında

Yönetmelik madde 10'da ETAHS'nın, ETHS tarafından sunulan içerik ve içeriğe konu mal veya hizmetlerle ilgili hukuka aykırı hususlardan sorumlu olmadığı, ETAHS'nin, ETHS tarafından sunulan içeriğin hukuka aykırı olduğundan haberdar olması hâlinde, bu içeriği kırk sekiz saati geçmemek üzere gecikmeksizin yayımdan kaldırarak hukuka aykırı hususu ETHS'ye ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına gerekçesiyle bildirmekle yükümlü kılınmıştır.

Yönetmelik madde 11'de, genel bir hüküm ile elektronik ticarette haksız ticari uygulamada bulunulamayacağı, ETAHS'nin, aracılık hizmeti sunduğu ETHS'nin ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, makul karar verme yeteneğini azaltan veya belirli bir kararı almaya zorlayarak normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan uygulamalarının haksız olduğu belirtilmiş olup haksız ticari uygulama sayılacak durumlar açıkça düzenlenmiştir.

Mal veya hizmet satışı karşılığında ETHS'ye yapılması gereken ödemenin en geç, ürün satış bedelinin ETAHS'nin tasarrufuna girdiği ve siparişin alıcıya ulaştığı tarihten itibaren beş iş günü içinde bedelin tamamını içerecek şekilde yapılmaması halinde ETAHS'nin ekonomik bütünlük içinde bulunduğu ödeme hizmeti sağlayıcısına yapılan ödemelerin ETAHS'ye yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.

3. Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakkı İhlali Hakkında

Yönetmelik madde 12'de, Fikri ve sınai mülkiyet hakkı ihlaline yönelik şikâyet başvurusunun dâhili iletişim sistemi, noter veya KEP aracılığıyla yapılabileceği belirtilmiş olup söz konusu aykırılığa karşı bildirim usulü ile bildirimi takiben uygulanacak esaslar belirtilmiştir.

ETAHS'nin söz konusu şikayet başvurusunu işleme alması için başvuruda bulunması gereken hususlar, yine madde metninde sayılmak suretiyle belirlenmiş olup belirtilen hususları içermeyen başvuruların işleme alınmayacağı düzenlenmiştir. Bununla birlikte ETAHS'ye, şikâyet başvurusunun kendisine ulaşmasından itibaren 48 saati geçmemek üzere gecikmeksizin şikâyete konu ürünü yayımdan kaldırarak durumu ETHS'ye ve hak sahibine bildirme yükümlülüğü getirilmiştir.

Yönetmelik madde 13 ve 14'te ise, fikri ve sınai mülkiyet hakkı ihlali gerekçesiyle ürünü yayımdan kaldırılan ETHS'nin, bu işleme itiraz edebileceği de düzenlenmiştir. Başta ürünün orijinal olduğunu ispatlamaya elverişli fatura veya fatura yerine geçen belgeler, kendisinden başlayarak geriye doğru fikri ve sınai mülkiyet hakkı sahibini veya hak sahibinin verdiği yetkiyle ürünü piyasaya sunmuş kişileri gösterir sözleşme, sair belge ve deliller olmak üzere madde kapsamında sayılan diğer bilgi ve belgeler ile ETAHS'ye itiraz edilmesi gerekmektedir.

ETHS'nin itirazında haklı olduğunun madde kapsamında sayılan bilgi ve belgelerin sunulması ile açıkça anlaşılması halinde ise ETAHS'nin, şikayete konu ürünü itiraz başvurusunun kendisine ulaşmasından itibaren en geç 24 saat içinde yeniden yayımlayarak, durumu hak sahibi ile ETHS'ye gecikmeksizin bildirmesi gerektiği düzenlenmiştir.

4. Aracılık Sözleşmesi Hakkında

Yönetmelik madde 15'te, ETAHS ile ETHS arasındaki ticari ilişkinin koşullarının aracılık sözleşmesiyle belirleneceği, aracılık sözleşmesi asgari olarak bulunması gereken unsurlar düzenlenmiş olup aracılık sözleşmelerinde; (i) ETHS'ye sunulan aracılık hizmeti, (ii) aracılık hizmetinin kısıtlanması, askıya alınması veya sonlandırılmasını gerektiren durumlar, (iii) satıcılardan talep edilen bedellere ve bu bedellerin hangi durumlarda farklılaşacağı, (iv) mal veya hizmetlerin sıralanmasında ya da alıcıya tavsiye edilmesinde kullanılan parametreler ve (v) satıcılara yapılacak ödemelerin süresi gibi bilgilere yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yönetmelik madde 16'da, aracılık sözleşmesi hükümlerinin ETAHS tarafından nasıl değiştirileceği düzenlenmiş olup bildirimin ne şekilde yapılacağı, ETAHS tarafından daha uzun süre belirlenmemiş olması durumunda sözleşme değişiklikleri bildirim tarihinden itibaren 15 günlük sürenin sonunda uygulamaya konulacağı, bu süre teknik geliştirme yapılmasını gerektiren haller ile komisyon oranlarının ve diğer hizmet bedellerinin artırılması, aracılık hizmetinin kısıtlanması, askıya alınması veya sonlandırılması, yeni cezai şart getirilmesi, hak ve menfaat dengesinin satıcı aleyhine bozulması gibi sonuçlar doğuran hallerde ise 30 gün olacağı açık bir şekilde düzenlenmiştir.

Yönetmelik madde 17'de ise, ETAHS'nin, aracılık hizmetini kısıtlayamayacağı, askıya alamayacağı veya sonlandıramayacağı düzenlenmiştir.

ETAHS tarafından aracılık sözleşmesinde belirtilen aracılık hizmetinin kısıtlanması, askıya alınması veya sonlandırılmasını gerektiren durumların varlığı halinde gerekçelerini açık ve anlaşılır şekilde belirterek ETHS'den açıklama talep etme ve süre verme yükümlülüğü getirilmiştir. ETHS'nin açıklamalarının yetersiz olması veya ETHS tarafından açıklama sunulmaması halinde ETAHS'nin aracılık hizmetini kısıtlayabileceği, askıya alabileceği veya sonlandırabileceği düzenlenmiştir.

5. Genel Yükümlülükler

Yönetmelik madde 18'de ETAHS'nin ETHS tarafından yapılan başvuruları dâhili iletişim sistemi üzerinden alacağı, ETHS tarafından sistem üzerinden yapılan başvuruların, başvurunun alındığı tarihten itibaren 15 gün içinde sonuçlandırılacağı ve sonuç sistem üzerinden ETHS'ye bildirileceği düzenlenmiştir.

Yönetmelik madde 19'da ETAHS'nin kendisinin veya ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişilerin markasını taşıyan ya da marka kullanım hakkını haiz olduğu malları, aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerlerinde satışa sunamayacağı veya bu malların satışına aracılık edemeyeceği düzenlenmiştir.

İşbu düzenlemenin toplam satış hasılatının yarısından fazlasının elektronik ticaret dışındaki satışlarından elde eden kişilerin markasını taşıyan veya marka kullanım hakkını haiz olduğu mallar ile dergi ve gazete gibi süreli yayınlar ile donanım ve yazılımları münhasıran elektronik kitapların dijital kopyalarının okunması, dinlenmesi ve kullanılmasına imkân sağlayan cihazlar hakkında uygulanmayacağı ise açıkça belirtilmiştir.

Yönetmelik madde 20'de ise, ETAHS ve ETHS'lerin önceden olumlu irade beyanı almaksızın ekonomik bütünlük içinde olmadıkları kuruluşların ETBİS'e kayıtlı alan adlarının münhasıran ana unsurunu oluşturan tescilli markalarından oluşan anahtar kelimelerle arama motorlarına reklam vererek pazarlama ve tanıtım faaliyetinde bulunamayacağı düzenlenmiş olup işbu hususa ilişkin ihlal tespiti halinde Bakanlık'ın ilgili ETAHS veya ETHS'ye ihlalin sona erdirilmesine yönelik bildirimde bulunacağı ve Bakanlıkça yapılan bildirimin kendilerine ulaşmasını izleyen 24 saat içinde ETAHS ve ETHS ihlali ortadan kaldırmak ve Bakanlığa bu konuda bilgi vermekle yükümlü oldukları düzenlenmiştir.

B. Orta, Büyük ve Çok Büyük Ölçekli ETAHS'lere Getirilen Yükümlülükler:

Yönetmelik madde 21'de, ETHAS için getirilen, ETHS'nin satışları dolayısıyla elde ettiği verileri bedelsiz taşıma ve bu veriler ile bunlardan elde ettiği işlenmiş verilere bedelsiz ve etkin şekilde erişim sağlamasına teknik imkân sunma yükümlülüğünün hangi verileriden oluştuğu, söz konusu verilerin hangi şekilde yayımlanacağı, ETHS'ye ait verilerin taşınabilmesi ve depolanabilmesi için uygulama programlama arayüzü oluşturulması konusu düzenlenmiştir.

Buna göre orta, büyük ve çok büyük ölçekli ETAHS, ETHS'nin aşağıdaki verileri bedelsiz ve etkin şekilde taşımasına ve aracılık sözleşmesinin süresi içinde bu verilere erişim sağlamasına teknik imkân sunmakla yükümlüdür. Bununla birlikte ETHS'nin veriye erişim ve veri taşıma taleplerinin ETAHS tarafından 15 gün içinde ve alıcı bilgileri anonimleştirilerek karşılanacağı da düzenlenmiştir.

Yönetmelik madde 24'de, ETHS tarafından sağlanan içerikle ilgili mevzuata aykırı hususların tespitine yönelik işlemleri ve bunun neticesinde tespit edilen aykırılıkları içeren raporun düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar belirtilmiş olup orta, büyük ve çok büyük ölçekli ETAHS'ye, ETHS tarafından sağlanan içerikle ilgili olarak mevzuata aykırı hususları tespit etmek amacıyla her yıl inceleme yapma ve bu incelemeye ilişkin rapor hazırlayarak izleyen takvim yılının nisan ayı içinde Bakanlığa sunma yükümlülüğü getirilmiştir.

Bunlara ek olarak Yönetmelik'te Orta, Büyük ve Çok Büyük Ölçekli ETAHS'lere bazı ek yükümlülükler getirilmiş olup Yönetmelik madde 15 fıkra 2'de, yapılacak aracılık sözleşmesinde ek olarak bazı yükümlülükler getirilmekle birlikte yine Yönetmelik madde 20 fıkra 6'da, orta, büyük ve çok büyük ölçekli ETAHS ve orta, büyük ve çok büyük ölçekli ETHS, net işlem hacmine dâhil edilen elektronik ticaret ortamları hariç olmak üzere, kendine veya ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişilere ait elektronik ticaret ortamları arasında erişim imkânı sunamayacağı ve bu ortamlarda birbirinin tanıtımını yapamayacağı açıkça belirtilmiştir.

C. Büyük ve Çok Büyük Ölçekli ETAHS ve ETHS'lere Getirilen Yükümlülükler:

Yönetmelik madde 30 ve 31'de elektronik ticaret lisansı başvuru süreci düzenlenmiş olup lisans başvurularının her yıl Mart ayı içerisinde ETBİS üzerinden yapılacağı, lisans ücretinin Bakanlığın internet sitesinde ilan edilen hesap numarasına peşin olarak yatırılarak lisans ücretinin ödendiğine dair belge, lisans alma veya yenileme başvurusu sırasında ETBİS'e yükleneceği, lisans alma ve yenileme başvurusunun 15 gün içinde sonuçlandırılacağı, lisans başvurusunda bulunan ETAHS ve ETHS bu süre içinde elektronik ticaret faaliyetine devam edebileceği, lisans ücretinin ödendiğine dair belgenin Bakanlığa sunulması halinde başka bir şart aranmaksızın lisans verileceği veya yenileneceği belirtilmiştir.

Bununla birlikte ek olarak Yönetmelik madde 11 fıkra 6'da, büyük ve çok büyük ölçekli ETAHS'ye, ETHS'nin ticari ilişkilerini, alternatif kanallardan aynı ya da farklı fiyattan mal veya hizmet sunmasını ya da reklam yapmasını kısıtlayamama, herhangi bir kişiden mal veya hizmet teminine zorlayamama yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca buna imkân sağlayan herhangi bir hükme aracılık sözleşmesinde yer verilemeyeceği de ayrıca düzenlenmiştir.

III- SONUÇ

Yukarıda ayrıntılı şekilde izah edildiği üzere; İşbu Yönetmelik ile etkin ve adil rekabet ortamının tesis edilmesi ve elektronik ticaretin gelişiminin sağlanmasını teminen elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların faaliyet ve denetimleri ile bunlar arasındaki ticari ilişkilerin düzenlenmesi amaçlanmıştır. İşbu Yönetmelik uyarınca yapılan düzenleme ile piyasada olan veya piyasaya yeni girecek olan hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların faaliyet ve denetimleri açısından ticarete daha uygun bir ortamın oluşacağı kanaatindeyiz.

Detaylı Bilgi için;
Av. Merve Çelik
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik

2. 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun

OKUL MÜDÜRLERİNİN YETKİLERİ NELERDİR?

I. MÜDÜR KAVRAMI

Okul müdürü, yönetiminden sorumlu olduğu kurumda, Milli Eğitim amaçları doğrultusunda, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinden sorumludur. Okul müdürünün diğer önemli görevleri, güvenlik protokolleri ve acil müdahale prosedürlerini geliştirmektir.

II. OKUL MÜDÜRÜ OLABİLMEK İÇİN ARANAN ŞARTLAR

Okul müdürü olabilmenin şartları devlet okulları ile özel okullarda farklıdır. Devlet okulunda müdür olmak için; üniversite eğitimini lisans derecesi ile tamamlamış olma ve başvuru sırasında Millî Eğitim Bakanlığında kadrolu öğretmen olma şartı bulunmaktadır. Özel okulda müdür olmak içinse; resmi veya özel öğretim kurumlarında en az iki yıl asıl görevli olarak öğretmenlik yapmış olmak veya öğretmenlik yapma koşullarını taşıyıp en az iki yıl asıl görevli uzman öğretici olarak görev yapmış olma şartı bulunmaktadır. Okul müdürünün bu şartlar dışında bünyesinde taşıması gereken bazı özellikler de olmazsa olmaz koşullardandır. Örneğin; Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenmiş atanma kriterlerine sahip olmak, öğrenci, veli ve öğretmen koordinasyonunu sağlayabilmek, analitik ve stratejik düşünme becerisi sergilemek, yöneticilik ve liderlik vasfına sahip olmak, güçlü yazılı ve sözlü iletişim becerisi sergilemek, mesleki gelişime açık olmak, planlama ve organizasyon becerisi göstermek.

Okul Müdürü'nün Görev ve Sorumlulukları Nelerdir?

Millî Eğitim Bakanlığının Yönetmeliğine göre; Müdür, Türk millî eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge ve diğer ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda okulun amaçlarını gerçekleştirmek üzere tüm kaynakların etkili ve verimli kullanımından, ekip ruhu anlayışıyla yönetiminden ve temsilinden birinci derecede sorumlu eğitim ve öğretim lideridir. Müdür, okulu bünyesindeki kurul, komisyon ve ekiplerle iş birliği içinde yönetir. Müdür çalışmalarını valilikçe belirlenen mesai saatleri dâhilinde yapar; görevin gerektirdiği durumlarda mesai saatleri dışında da çalışmalarını sürdürür. Müdür, görevinde sevgi ve saygıya dayalı, uyumlu, güven verici, örnek tutum ve davranış içinde bulunur; mevzuatın kendisine verdiği yetkileri kullanır.

Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Müdürlerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları şunlardır:

- Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda diğer çalışanlarla birlikte müdür tarafından yönetilir. Müdür; okulun öğrenci, her türlü eğitim ve öğretim, yönetim, personel, tahakkuk, taşınır mal, yazışma, eğitici ve sosyal etkinlikler, yatılılık, bursluluk, taşımalı eğitim, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, nöbet, halkla ilişkiler ve benzeri görevler ile Bakanlık ve il/ilçe milli eğitim müdürlüklerince verilen görevler ile görev tanımında belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesini sağlar." [1]

Ortaöğretim Kurumları Müdürlerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları ise şunlardır:

- Öğretim yılı başlamadan önce personelin iş bölümünü yapar ve yazılı olarak bildirir.

- Öğretmenlerin gerektiğinde görüşlerini de almak suretiyle okutacakları derslere ilişkin görevlerin dağılımını yapar.

- Ünitelendirilmiş yıllık planların hazırlanması amacıyla öğretmenler kurulu ve zümre toplantılarının yapılmasını sağlar. Zümrelerden derslere yönelik ünitelendirilmiş yıllık planı ders yılı başlamadan önce alır, inceler, gerektiğinde değişiklik yaptırarak onaylar ve bir örneğini iade eder.

- Okulun derslik, bilişim teknolojisi sınıfı, laboratuvar, atölye, kütüphane, araç ve gereci ile diğer tesislerini sağlık ve güvenlik şartlarına uygun bir şekilde eğitim ve öğretime hazır bulundurur. Bunlardan imkânlar ölçüsünde diğer okullarla çevrenin de yararlanmasını sağlar. Diğer okul ve çevre imkânlarından da yararlanılması için gerekli tedbirleri alır. Öğrencilerin sürekli eğitimlerini yürütmek için millî eğitim müdürlüğü ve ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak il sınırları içindeki bütün okul ve işletmelerden yararlanılması, gerekli durumlarda bina kiralanmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütür. Eğitim ve öğretim çalışmalarını etkili, verimli duruma getirmek ve geliştirmek, sorunlara çözüm üretmek amacıyla kurul, komisyon ve ekipleri oluşturur. Toplantılarda alınan kararları onaylar, uygulamaya koyar ve gerektiğinde üst makama bildirir.

- Öğretmenlerin performanslarını artırmak amacıyla her öğretim yılında en az bir defa dersini izler ve rehberlikte bulunur.

- Teknolojik gelişmeleri okula kazandırır. Okulun ihtiyaçlarını belirler, bütçe imkânlarına göre satın alma, bağış ve benzeri yollarla karşılanması için gerekli işlemleri yaptırır. Eğitim araç ve gereciyle donatım ihtiyaçlarını zamanında ilgili birimlere bildirir. Personelin yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli tedbirleri alır. Adaylık ve hizmetçi eğitim faaliyetleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütür.

- Personelin performans yönetimi ve disiplin işleriyle öğrenci ödül ve disiplin işlerini yürütür.

- Rehberlik hizmetlerinin yürütülmesini sağlar. Özel eğitim gerektiren öğrencilerin yetiştirilmesi ve kaynaştırma eğitimiyle ilgili gerekli tedbirleri alır.

- Öğrencilere ders yılı içinde gerektiğinde 5 günü geçmemek üzere izin verebilir. Bu yetkisini yardımcılarına devredebilir.

- Öğrencilerin askerlik ertelemesine ilişkin iş ve işlemlerinin 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu hükümlerine göre yürütülmesini sağlar.- Öğretmenlerin ve öğrencilerin nöbet görev ve yerlerini belirler, onaylar ve uygulamaya koyar. Haftalık ders programlarının düzenlenmesini sağlar, onaylar ve uygulamaya koyar.

- Diploma, öğrenim durum belgesi, sözleşme ve benzeri belgeleri onaylar.

- Eğitim ve öğretim ile yönetimde verimliliğin artırılması, kalitenin yükseltilmesi ve sürekli gelişimin sağlanması için araştırma yapılmasını, bu konularda iyileştirmeye yönelik projeler hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlar.

- Görevini üstün başarıyla yürüten personelin ödüllendirilmelerini teklif eder.

- Görevini gereği gibi yapmayanları uyarır, gerektiğinde haklarında disiplin işlemi yapılmasını sağlar.

- Özürleri nedeniyle görevine gelemeyen personelin yerine görevlendirme yapılması için gerekli tedbirleri alır.

- İzinli veya görevli olduğu durumlarda müdür başyardımcısının, müdür başyardımcısının bulunmadığı hâllerde ise bir müdür yardımcısının müdür vekili olarak görevlendirilmesini millî eğitim müdürlüğüne teklif eder.

- Eğitim ve öğretimle ilgili her türlü mevzuat değişikliklerini takip eder ve ilgililere duyurulmasını sağlar.

- Stratejik plan ve bütçe önerilerini gerekçeli olarak hazırlar, ilgili makama sunar, yetkisinde bulunan bütçe giderlerini gerçekleştirir, takip eder, giderlerle ilgili belgeleri zamanında düzenletir, harcamalarla ilgili azami tasarrufun sağlanmasına özen gösterir.

- Okulun bina, tesis, atölye, laboratuvar, salon, bahçe ve benzeri bölümleri ile araç gerecinin diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte kullanılması durumunda, mahalli mülki idare amirinin onayını da alarak ilgili kurumla bir protokol imzalar ve bir örneğini üst makama gönderir. Harcama yetkilisi olarak, müdür başyardımcısını veya müdür yardımcılarından birini 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre gerçekleştirme görevlisi olarak görevlendirir.

- 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğine göre memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın, taşınır kayıt ve işlemlerini yürütmek üzere gerekli bilgi ve niteliklere sahip personel arasından taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi görevlendirir. Elektronik ortamda yürütülmesi gereken iş ve işlemlerle ilgili gerekli takip ve denetimi yapar.

- 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliğindeki sorumluluklarını yerine getirir.

- Öğrenci ve çalışanların sağlığının korunması, okulun fizikî yapısından ve çevreden kaynaklanan olumsuz sağlık şartlarının iyileştirilmesi amacıyla koruyucu tedbirlerin alınmasını sağlar.

- Okul binası ve eklentilerinin sabotaj, yangın, hırsızlık ve diğer tehlikelere karşı korunması için gerekli koruyucu güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlar.

- Okul ve öğrencilerin katılacağı yarışmalar ve sınavlarla ilgili komisyonları oluşturur, bu etkinliklere katılan öğrencilere danışmanlık ve rehberlik yapmak üzere öğretmen görevlendirir.

- Görev tanımındaki diğer görevleri de yapar.
- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 11 ve 12 nci maddesi uyarınca acil durumlarla mücadele için gerekli tedbirleri alır. [2]
Özel okullarda okul müdürlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ise şunlardır:

- Okul müdürü; Okulun yönetiminden, eğitim-öğretim faaliyetlerinin ve rehberlik hizmetlerinin planlanmasından ve yürütülmesinden genel müdüre, resmî makamlara ve Bakanlığa karşı sorumludur.

- Müdür bu sorumluluğunu yerine getirmek için Millî Eğitim Bakanlığı mevzuatında belirtilen görevlerle birlikte;

- Bu yönetmelikte ve dengi okul yönetmeliklerinde aksi belirtilmedikçe bütün kurullara ve çeşitli amaçlarla yapılacak toplantılara başkanlık etme,

- Diğer yönetim kadrolardan kendisine intikal eden raporları inceleme ve gereğinin yapılmasını sağlama,

- Her öğretim yılı başından en az bir ay önce yeni öğretim yılına ait gerekli hazırlıkları yapma, eğitim-öğretim faaliyetlerinin planlanmasını sağlama, faaliyetlerin yapılması ile ilgili görev taksimini yapma, izin alınarak yürürlüğe konulması gereken faaliyetler için gerekli izinleri alma,

- Eğitim, öğretim ve yönetim faaliyetleri için gerekli olan defter, dosya ve kayıtların tutulmasını, yazışmaların gecikmeye meydan vermeden usulüne göre yapılmasını sağlama,

- Okulda görevli diğer yönetici personelle, öğretmen, uzman, usta öğretici, memur, hizmetli ve diğerlerinin yetişmeleri, ilim, teknik ve eğitim alanındaki gelişmeleri takip edebilmeleri için gerekli tedbirleri alma,

- Eğitim-öğretim için gerekli olan araçgereçleri kontrol etme, kullanılmaya hazır hale getirmeye, eksiklerinin tespiti ve tamamlanması için genel müdür/kurucu nezdinde teşebbüslerde bulunma,

- Öğretmen, uzman, usta öğreticilerle diğer yönetim görevlilerin faaliyetlerini planlı olarak yapmalarını, sağlama,

- Okul müdürü, müdür yardımcısı, öğretmen, uzman ve usta öğreticileri ve diğer personelin birinci sicil amiri olarak sicil raporlarını usulüne uygun olarak doldurma görevlerini de yapar. [3]

OKUL MÜDÜRLERİNİN İMZA YETKİSİ NELERİ KAPSAR?

Okul müdürünün görev ve sorumlulukları yukarıda detaylı olarak arz ve izah edilmiş olup önemine binaen belirtilmelidir ki okul müdürlerinin imza yetkisi yalnızca MEB işlemleri için bağlayıcıdır. Kurumun iç işleyişindeki işlemlerinde herhangi bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Aksi takdirde yetkisiz temsilciyle yapılan işlem gündeme gelecektir. TBK m. 46'ya göre bir kimse yetkisi olmadığı hâlde temsilci olarak bir hukuki işlem yaparsa, bu işlem ancak onandığı takdirde temsil olunanı bağlar. Yetkisiz temsilcinin kendisiyle işlem yaptığı diğer taraf, temsil olunandan, uygun bir süre içinde bu hukuki işlemi onayıp onamayacağını bildirmesini isteyebilir. Bu doğrultuda okul müdürü kanun ve yönetmeliğin kendisine tanımış olduğu hak ve görevlerinin dışına çıkarak sözleşme imzaladığı durumda okul müdürünün imzasının yetkisiz temsilci sıfatına haiz olması sebebiyle sözleşme geçersiz olmakta ve herhangi bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Detaylı Bilgi için;
Stj. Av. Hivda Keskin
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
2. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği
3. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği

BİRLEŞİK KRALLIK YÜKSEK MAHKEMESİ'NİN KRİPTO PARA BORSALARINDAN MÜŞTERİ KİMLİK BİLGİLERİNİN TALEP EDİLMESİNE DAİR GÜNCEL BİR KARARI

I. GİRİŞ

Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi, Birleşik Krallık dışında gerçekleşen kripto para mübadelesinde, çalınan paranın takibinin yapılabilmesi için rakip işletmenin müşteri bilgilerini açıklamasına hükmetmiştir. Bu karar ile birlikte, Yüksek Mahkeme'nin kripto dolandırıcılığından dolayı kaybettikleri malvarlıklarını geri almak isteyen dolandırıcılık mağdurlarını desteklemek için geniş yetkilerini kullanmaya istekli olduğunu bir kez daha görülmüştür.

II. DAVANIN KONUSU

Davacı, Birleşik Krallık`ta mukim bir kripto borsası olan LMN'dir. LMN`ye ait 10,7 milyon dolar değerinde kripto para, kripto para hırsızlığı sonucunda çalınmıştır. Davalılar Bitflyer Holdings Inc., Binance Holdings Ltd ve Coinbase Inc'in de bulunduğu yedi adet kripto para borsaları ve bunlar ile ilişkili gerçek tüzel kişilerdir. Davalı şirketler, Japonya, Cayman Adaları, Singapur, Amerika Birleşik Devletleri, Güney Afrika ve Seyşeller`de mukimdir. Zimmete geçirilen parasını kurtarmak isteyen davacı LMN, Mahkeme`den, Mahkeme`nin yargı alanı dışında kalan davalı yabancı kripto para borsaları olan şirketlerden bilgi edinilmesi için karar vermesini (Norwich Pharmacal Order ve Bankers Trust Order) talep etmektedir.

Kripto parayı kendi adına tutmakta olan davacı LMN, geleneksel bankacılığa benzer şekilde her müşteriden aldığı tutarı müşteriye ödemekle mükelleftir. Davacının kripto para karşılıklarının belirli bir yüzdesine, internet üzerinden sıcak cüzdanlar (hot wallet) aracılığıyla erişilebilmektedir.

Bilgisayar korsanları, LMN'nin sistemlerine erişim sağladıktan sonra, ondan milyonlarca dolar değerinde kripto parayı kendi hesaplarına aktarmışlardır. Bunun üzerine, LMN, bir uzmana bilgisayar korsanları tarafından aktarılan kripto paraları takip etmesi talimatını vermiştir. Ancak, takip bir mübadele adresine (exchange address) ulaştığında, uzman bundan sonra kripto paralara ne olduğunu keşfedememiştir. Bunun nedeni, mübadele adreslerinin, kripto para borsasının kendisine ait olduğu ve işlettiği adresler olmasıdır. Bu tür adreslerin belirli bir müşteriyle ilişkili olduğu kabul edilirken, kripto paranın ilgili müşterinin hesabına fiilen yatırılması, (şirket içi bir muhasebe uygulaması aracılığı ile) zincir dışı (off-chain) gerçekleşmektedir. Bir mübadele adresine alınan kripto para, genellikle birden çok müşterinin isteklerine hizmet vermek için kullanılan bir 'çok amaçlı cüzdanda (omnibus wallet) kripto borsası tarafından birleştirilmektedir. Uzmanın çalışmaları sonucunda, mübadele adresi olan 26 alıcı tespit edilmiştir.

LMN, tüm bu adresler mübadele adresleri olduğundan, işlemlerin arkasındaki kişiler hakkında kripto borsalardan bilgi almadan kripto paraları takip etmeyi sürdürmenin mümkün olmadığı ileri sürülmüştür. LMN'nin temel iddiası, işlemler davalılardan biri veya davalılar ile ilişkili bir şirket tarafından işletilen kripto borsalarda yürütüldüğünden, bu kripto borsaların Müşterinizi Tanıyın (Know Your Customer veya KYC) ve Kara Para Aklamayı Önleme (Anti Money Laundering veya AML) bilgilerini topladığı ve bu nedenle bu bilgileri temin edebileceği yönündedir. Bu kapsamda davalılardan bilgi edinilmesine ilişkin talepte bulunmuştur.

III. MAHKEMENİN KARARI VE DEĞERLENDİRME

Mahkeme, davalı kripto borsalarının, davacı LMN'ye Müşterinizi Tanıyın bilgileri dahil müşteri bilgilerini ayrıntılı bir biçimde sağlamasına hükmetmiştir.
Öncelikle, Mahkeme tarafından Norwich Pharmacal ve Bankers Trust kapsamında bir bilgi edinilmesi ilişkin karar verilmesi için şartların karşılandığı sonucuna varılmıştır.
Bu karar doğrultusunda, kripto borsalarına LMN'ye aşağıdaki bilgileri sağlayacaktır:
"Hedef Kripto Para'nın tutulduğu müşteri hesaplarına ilişkin olarak:
(a) hesap adı,
(b) hesap(lar)la ilgili olarak sağlanan tüm KYC bilgi ve belgeleri,
(c) davalıların hesap sahibinin kimliğini tespit edilmesini sağlayacağını düşündüğü e-posta adresleri, ikamet adresleri, telefon numaraları ve banka hesabı detayları gibi bilgi ve belgeler (…)"
İşbu karar, İngiliz mahkemelerinin kripto dolandırıcılığı mağdurlarına çalınan kripto paraları geri alma konusunda yardım etmeye istekli olduğunu bir kez daha göstermektedir. İngiliz Usul Hukuku`nun esnekliği ile kripto para hırsızlığı mağdurları için tanıdığı olanaklar ilgi uyandırıcıdır.

Çeviren ve Hazırlayan: Av. Erse Kahraman

Kaynak:
https://www.lexfutura.ch/was-uns-gerade-beschaeftigt/artikel/the-london-high-court-has-ordered-crypto-exchanges-based-outside-the-uk-to-disclose-customer-information-to-a-rival-operator-to-help-track-stolen-funds/

Kararın tamamına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz:
https://www.lexisnexis.com/uk/lexispsl/bankingandfinance/document/316762/6700-8MG3-CGX8-00W3-00000-00/LMN-v-Bitflyer-Holdings-Inc-%28a-company-registered-in-Japan%29-and-others

SOSYAL MEDYA ARACILIĞIYLA HAKARET SUÇU

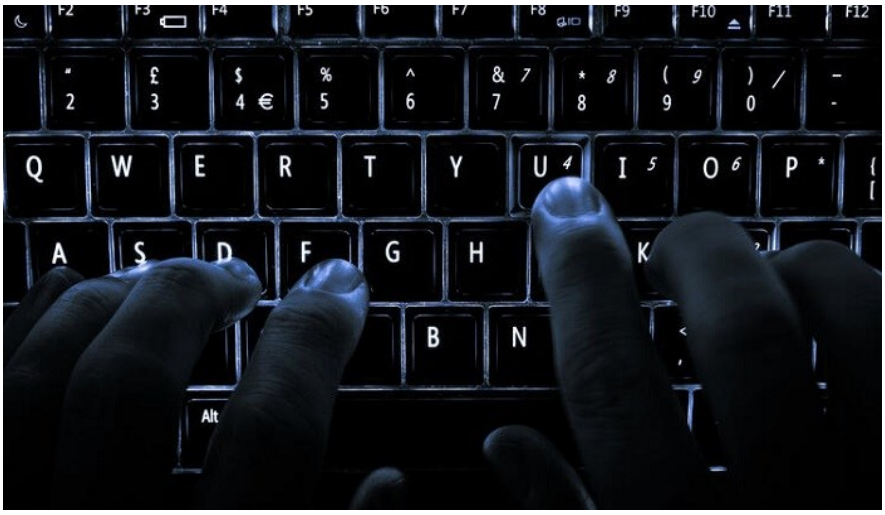

GİRİŞ

İnsan haysiyeti Anayasa'nın ve Türk Ceza Kanunu'nun yanı sıra evrensel olarak da korunmaktadır. Günümüzde gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri sosyal medya kavramını ortaya koymuş olup sosyal medya platformları internet erişimine sahip her kesim, kültür ve eğitim düzeyinden insanı bir araya getirmektedir. Sosyal medya platformlarına erişimin kolaylaşması ve anonim isim ve hesapların da kullanımıyla sosyal medyada herkes her konuda yorum yapabilecek konuma gelmiş; bu durum, suç tanımına uyan tutum ve ifadelerin sosyal medyaya taşınmasına yol açmıştır. Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen hakaret suçu sosyal medya aracılığıyla işlenebilmekte, hakaret suçunun mecrası değişmekte ve failler kendilerini kolaylıkla gizleyebilmektedir.

SOSYAL MEDYA

20. ve 21. yüzyıllar dijitalleşme ve bilgi teknolojileri bakımından geçmiş yüzyılların bilgi birikimini oldukça çarpıcı bir şekilde geçecek bir gelişim üretmiştir. Bilginin yönetilmesi, bilgiye erişim ve bilginin kitlelere ulaşımı internet teknolojisi sayesinde tüm dünyayı sarmıştır. İletişim teknolojilerinde radyo ve televizyonla başlayan süreç halihazırda oldukça önemli aşamalar kaydetmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin günümüzde hızla gelişmesiyle insanların hayatlarının vazgeçilmez bir parçası haline gelen sosyal medya kavramı ortaya çıkmıştır.

Sosyal medya, internet erişimine sahip her kesim, kültür ve eğitim düzeyinden insanı bir araya getirmektedir. İnternet erişimine sahip her birey, dünyanın herhangi bir noktasında meydana gelen bir olayı görüntüleme, görüntüyü kayıt altına alma ve bunu paylaşma imkânına sahip hale gelmiştir.

Ancak, sosyal medyanın sağladığı anlık paylaşım olanağı yararlı bir iletişim vasıtası olmasına rağmen her teknolojik ve sosyal imkânda olduğu gibi doğru amaçlar uğruna kullanılmadığında tehlikeli bir silaha dönüşebilmektedir. Düşüncesiz, fevri veya kasıtlı paylaşımlar, verdiği ve/veya vereceği zararlarla insanların maddi ve manevi bütünlüğüne yönelik büyük tehditler barındırmaktadır. Aile bireylerinin, sosyokültürel çevre ve mesai arkadaşlarının da görüntülenebildiği sosyal ağlardaki listelerle kötü niyetli kişiler hedeflerine kolaylıkla ulaşabilmektedir. Bu nedenle, sosyal medya olumlu birçok özelliğinin yanında, kötü niyetli kişiler tarafından kullanıldığında diğer kullanıcılara ciddi zararlar verebilmektedir.

SOSYAL MEDYADA HAKARET SUÇU

Sosyal medya platformlarında en sık görülen sorunların başında hakaret suçu gelmektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun sekizinci bölümü olan ''Şerefe Karşı Suçlar'' bölümünde yer alan ve 125. maddede tanımlanan hakaret suçu, "Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır." hükmüyle belirtilmiştir.

Sosyal medyada işlenen suçlara ilişkin mevcut yasalar ekseninde yapılan suç analizleri, yaşamın içinde tecrübesi mümkün olan cürümler kadar internet ortamına has suçların da bulunduğunu ortaya koymaktadır. Yargıtay kararlarına bu açıdan bakmanın faydalı olacağı değerlendirilmekle birlikte, Yargıtay kararları incelendiğinde,

- Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik
- Verinin hukuka aykırı bir şekilde verilmesi ya da ele geçirilmesi
- Haberleşmenin mahremiyetinin ihlal edilmesi,
- Gizliliği ihlal
- Toplumun bir bölümünün değer verdiği dini değerleri açıkça aşağılama
- Bilişim sistemini engelleme, bozma, erişimini imkânsız hale getirme, verileri silme, yok etme ya da değiştirme
- Banka ve kredi kuruluşlarının sistemlerini bilişim teknolojilerini kullanmak suretiyle dolandırıcılık
- İftira atma,
- Kişilik hakları ihlali,
- Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma,
- Tehdit ve şantaj,
- 2911 Sayılı Kanun'a muhalefet,
- Özel hayatın gizliliğini ihlal,
- Terör suçları,
- Cinsel Suçlar,
- Dolandırıcılık,

gibi, hakaret suçu dışında kalan bazı suçların da sosyal medya aracılığıyla işlenebildiği görülmüştür. [1]

Kanunda Hakaret suçu; *"Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir."* şeklinde TCK m.125/1 de tanımlanmıştır.

Aynı maddenin 2.fıkrasında ise;

"Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur."

Hakaret suçunun sesli, yazılı ya da görüntülü iletilerle işlenmesi de suçun temel şekli ile aynı tutulmuştur. Hakaret suçunun oluşabilmesi için somut fiil ya da olgunun bireyin şerefini, onurunu ya da saygınlığını zedeleyecek şekilde isnat edilmesi ya da sövme yöntemiyle bireyin şerefine, saygınlığına saldırı şeklinde olmalıdır. Hakaret suçu söz ile oluşabileceği gibi yazı, görüntü, el işareti ya da mimiklerle de işlenmesi mümkündür.

Sosyal medya üzerinden hakaret suçu ileti yoluyla işlenebilen bir suç olup hem huzurda hakaret hem de gıyapta hakaret olarak iki şekilde oluşabilir. İleti yolu ile "huzurda hakaret suçunun" meydana gelebilmesi için iletiyi gönderenin eylemi gerçekleştirirken mağduru hedef alması ya da mağdurun bu eylemi öğrenebilmesini istemesi gereken koşuldur. İleti yoluyla "gıyapta hakaret suçunun" oluşabilmesi için ise gönderilen iletinin en az 3 kişiye gönderilmesi ya da 3 kişinin bulunduğu ortak olan bir mesaj grubuna gönderilmesi aranır. İleti yolu ile işlenen hakaret suçunun cezası üç aydan iki yıla kadar hapis ya da adli para cezasıdır.

TCK m.125/2 kapsamında ileti yoluyla hakaret suçunun oluşabilmesi için mektup, E-mail, WhatsApp mesajları, cep telefonu yoluyla SMS, telefon konuşmaları, Instagram, Twitter, Facebook vb. sosyal medya uygulamalarından DM yoluyla mesajlaşma ileti olarak kabul edilen iletişim araçlarıdır. Bu maddede belirtilen hakaret suçunun oluşabilmesi için aranan husus maddi unsur bakımından bir iletinin varlığı olup manevi unsur bakımından ise hakaret suçunun kastının varlığıdır.

SOSYAL MEDYA ARACILIĞIYLA İŞLENEN HAKARET SUÇUNUN ŞİKAYET VE İSPAT YÖNTEMLERİ

Hakaret suçları kanun koyucu tarafından şikâyete bağlı suçlar olarak düzenlenmiştir. Hakarete maruz kalan kimsenin ilk olarak yapması gereken hakarete uğranılan sohbetin ya da sosyal medya sitesinde ise o kısmın hem tarih hem de suçu işleyenin kimlik bilgilerinin detaylarını gösterir şekilde ekran görüntüsü almak olmalıdır. Bu delil yöntemi en hızlı ve en pratik yöntemlerden biridir. Hakaret suçunu işleyenlerin gerçek kimliklerinin açıkça belirlenebilir olması halinde ilk olarak hakaret içerikli iletinin hangi IP adresinden gönderildiği ve daha sonra da bu IP adresinin kime ait olduğunun tespiti yapılır. Mağdurun Cumhuriyet Başsavcılığı'na yazacağı dilekçe ile birlikte hakaret içeren ekran görüntülerini de ekleyerek şikâyette bulunması gerekmektedir. Hakaret eylemi için soruşturma veya kovuşturma yapılabilmesi için suçun mağdurunun en geç 6 ay içinde şikâyette bulunması gerekmektedir.

Hakaret suçunda zaman aşımı 6 aydır. Ancak sosyal medyada üzerinden işlenen hakaret suçunda hakaret içeren iletinin yapıldığı platformda kalması zaman aşımının süresini etkilemez. Bu şekilde kimlik bilgileri açık olan kimselere yönelik yapılan şikâyet üzerine Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturma başlatılarak suçu işleyen kimselerin ifadeleri alınır. Uzlaşmaya tabi bir suç olmasıyla ilk olarak uzlaşma süreci başlar. Uzlaşma sürecinden olumlu sonuç alınamaz ise dava açılma yoluna gidilir. [2]

Sosyal medyada hakaret suçunun kimliği tespit edilemeyen kimseler tarafından işlenmesi meselesine gelince failin tespiti oldukça zordur. Çünkü sosyal medya uygulamaları olan Instagram, Facebook, Twitter gibi platformların merkezleri ve server'ları ABD 'de bulunduğundan kimliği gizlenerek açılan hesaplara ilişkin bilgilerin temin edilebilmesi uluslararası yazışmalarla mümkün olabilmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri hukuk sistemine bakıldığında ise önemli suç ve hafif suç ayrımı (low priority prime) şeklinde bir ayrıma tabi olup hakaret suçu da "hafif suç" kapsamında yer aldığından uluslararası yazışmalara rağmen Amerika Birleşik Devletleri hakaret suçları için hesap sahibinin kimlik bilgilerini paylaşmamaktadır. [3]

Sosyal medya üzerinden bu suçu işleyen kimseler, kimlik tespitlerinin yapılamayacağına ve neticeten cezalandırılamayacağına ilişkin bir algıya sahip olsa da kimlik tespitine ilişkin yöntemlerin geliştiği ve hakaret suçunun sosyal medya aracılığıyla işlenmesi halinde hem TCK madde 125 'deki hakaret suçu gereğince ceza boyutunun hem de TBK madde 58'de yer alan kişilik hakkının zedelenmesi suçunun oluşmasıyla tazminat boyutunun var olduğunun unutulmaması gerekmektedir. [4]

SOSYAL MEDYADA ARACILIĞIYLA İŞLENEN HAKARET SUÇUNUN UNSURLARI

Sosyal medya üzerinden yapılan hakaret suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda açık şekilde düzenlenmemiştir. Ancak, Kanunun 125. maddesinin 2. fıkrasındaki "Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur." hükmü hakaret suçunun huzurda işlenmiş olarak sayılacağını kayıt altına almıştır. Bu nedenle, anılan hükmün internet ve sosyal medyayı da kapsadığı ifade edilebilmektedir.

5187 sayılı Basın Kanunu'nda sosyal medya hakkında herhangi bir açık ifade bulunmamakla birlikte, internetin de basılı yayınlar, radyo ve televizyon gibi iletişim araçlarıyla beraber süreli yayın kapsamında ele alınması gerektiği belirtilmiştir. Sosyal medya aktörlerini 5651 sayılı Kanun ve özel mevzuat kapsamında "içerik sağlayıcı", "yer sağlayıcı" veya "sosyal ağ (ortam) sağlayıcı" olarak, 6698 sayılı Kanun kapsamında "veri işleyen", "veri sahibi", "veri sorumlusu" olarak da tanımlamak mümkündür.

Bu itibarla, Basın Kanunu'nda süreli yayınlar için ele alınan hususların internet ve sosyal medya için de yorumlanmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir. İtibar veya özel hayatın gizliliği gibi kişilik haklarının sınır ötesi ihlallerinde, Türk hukukuna göre uluslararası yargı yetkisinin belirlenmesinde kullanılan mağdurun ikametgâhı yargı yetkisi kuralı önem arz etmektedir. Medya ve internet yoluyla işlenen hakaret suçlarında AB hukuku ile Türk Hukuku karşılaştırıldığında farklılıklar ortaya çıkmaktadır.

Türk mahkemelerinin uluslararası yargı yetkisinin belirlenmesinde "mağdurun ikametgahına" dayalı yargı yetkisi kuralı vardır. 6100 Sayılı Türk Usul Kanununun 16. Maddesi ve Md. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 25'i, tarafların çatışan menfaatleri arasında adil dengenin kurulması ve ihtilaf ile mahkeme arasında yakın bağ kurulması şartlarını karşılamamaktadır; "Zararın yeri" tespitinde mağdurun hukuki itibara sahip olduğu yere dayalı olan ve davalı yayıncının yetkili mahkemeyi tahmin etmesini sağlayan bir kriter ve buna bağlı olarak sınır ötesi ihlallere ilişkin özel bir yargı yetkisi kuralı kullanılmalıdır.

Türkiye'de mağdurun Türkiye'deki mutat meskeninin "zarar yeri" mahkemeleri olarak yetkili olması gereken mahkemeler; medyada ise "Türkiye'deki yayın faaliyetlerinin merkezi olduğu mahkemeler" ve internette "içerik sağlayıcının Türkiye'de zararlı içeriği internete yüklediği mahkemeler" dava yeri mahkemeleri olarak yetkili olmalıdır. Bu değerlendirmenin aksindeki bir yorumun suçla mücadeleyi zayıflatacağı açıktır.

Bu itibarla, internet veya sosyal medya üzerinden işlenen suçlara özel bir düzenleme bulunmadığından Türk Ceza Kanunu'nda yer alan hakaret suçunun genel unsurlarının bu çerçevede uygulanabileceğinin altı çizilmektedir. [5] Diğer taraftan, sosyal medya yoluyla hakaret suçunda aleniyet unsuru önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Fiillerden aleniyet unsuru barındırmayanlar Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesinin birinci fıkrası uyarınca basit hakaret suçunu teşkil etmekle birlikte, aleniyet unsurundan bahsedilen vakalarda ise dördüncü fıkrada düzenlenen "Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altıda biri oranında artırılır." hükmünce ceza artırımı yapılabilmektedir.

Ayrıca, Yargıtay 12. Ceza Dairesi bir kararında "Sosyal medya aracılığıyla hakaret suçunda aleniyet unsurunun varlığı için olay yerinde üçüncü şahısların mevcudiyetinin bir koşul olmadığını" belirtmiştir. Kararda devamla, hakaretin tespit edilemeyen sıfat ve sayıda kişi tarafından görülme, duyulma ve algılanabilme ihtimalinin bulunması, herhangi bir kısıtlama olmadan kamuya açık mecralarda işlenmesinin de aleniyeti teşkil ettiği vurgulanmaktadır.

FACEBOOK, TWITTER VE INSTAGRAM GİBİ POPÜLER SOSYAL MEDYA ARAÇLARINDA İŞLENEN HAKARET SUÇLARI

Facebook, Twitter ve Instagram gibi sık kullanılan sosyal medya araçlarında işlenen hakaret suçlarına ilişkin yaşanan en önemli problem faillerin tespiti şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bilhassa Twitter adlı platformun, kullanıcıların takma adlarla hesap açma ve yönetmelerine imkân sağlaması bu sorunların başında gelmektedir. Bu durum takma adlar üzerinden gerçek kişinin bulunması oldukça zorlaştırmaktadır. Faillerin belirlenmesi bakımından Facebook, Twitter ve Instagram gibi Amerika Birleşik Devletleri merkezli sosyal medya platformlarına ulaşmada problemler yaşanmaktadır. Anılan şirketlere iletilen müzekkerelere cevap alınamamakta veya ret cevabı alınmaktadır. Anılan sosyal medya platformlarının hakaret, taciz ve nefret suçu içeren paylaşımları yapan hesaplara ilişkin cevabı gelmese ya da olumsuz sonuç alınsa bile, savcılıkların kovuşturmaya yer olmadığı kararı vermemesi gerekmektedir.

Nitekim, Yargıtay kararlarında da bu durum, *"Facebook, twitter, ınstagram isimli sosyal paylaşım siteleri ile ilgili olarak yapılan istinabe taleplerini ABD adlî makamlarının cevaplamadığı bu nedenle şüpheliye ulaşılamadığı gerekçesiyle iddiaların soyut nitelikte kaldığından bahisle kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş ise de, söz konusu sosyal medya hesabı ile ilgili açık kaynak araştırması yaptırılması, şüphelinin kimlik bilgilerinin tespiti durumunda savunmasının alınması ve sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gözetilmeden itirazın kabulü yerine, yazılı şekilde reddine karar verilmesinde isabet görülmemiştir."* ifadesiyle vurgulanmıştır.

Kararda devamla, "CMK'nın 172/1. maddesindeki, kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinin somut olayda mevcut olmadığı, dolayısıyla şüpheli veya şüphelilerin tespitine yönelik olarak gerekli tüm soruşturma işlemleri yapıldıktan sonra, (…) şüpheli veya şüpheliler tespit edilemediği takdirde ise dava zamanaşımı süresince soruşturmaya devam edilmesi gerektiği anlaşılmakla" ifadesiyle şüpheli ya da şüphelilerin belirlenememesine rağmen zamanaşımı zarfında soruşturmanın sürdürülmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

SOSYAL MEDYADA YAPILAN HAKARET VE ELEŞTİRİ

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde eleştiri hakkı, ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmektedir. Eleştiri kelimesi "bir insanı, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit" olarak ifade edilirken, ifade özgürlüğü ise "düşüncenin dış baskı ve yasaklarla sınırlandırılmaması, fikir hürriyeti" olarak ifade edilmektedir. İfade özgürlüğü, bireylerin duygu, düşünce ve fikirlerini özgürce barışçı yol ve yöntemlerle ifade edilmesi şeklinde belirtilebilmektedir. Öte yandan, kişilerin edindikleri bilgi ve enformasyonu kendi analizleriyle birlikte, kendi kanaatlerini özgürce dış dünyaya yansıtabilmesi olarak da yorumlanabilmektedir. Bireylerin herhangi bir konuda fikir sahibi olabilmesi için bir konuya ilişkin haber ve bilgi kaynaklarına sansürsüz ve kısıtlama olmaksızın ulaşabilmesi gerekmektedir. Bu düşünce tesis etme sürecinin akabinde fikirlerini sosyal medya aracılığıyla dış dünyaya nakletme gereksinimi duyan bireyler, bu aşamada fikir ve yorumlarını dış dünyaya duyurmaları hakaret suçu bağlamında ele alınamayacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinin birinci fıkrası, "Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir." ifadesiyle bireylerin herhangi bir platformda kendilerini özgürce ifade edebilmelerinin önünü açmaktadır. Devletlerin ifade özgürlüğünü sınırlama çabalarının buna engel olmaması gerektiği de ayrıca vurgulanmaktadır. [6]

SOSYAL MEDYA ÜZERİNDEN GERÇEKLEŞTİRİLEN HAKARET SUÇUNA İLİŞKİN DELİLLERİN TOPLANMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Sosyal medya üzerinden icra edilen hakaret suçuna ilişkin deliller, ekran görüntüsü, URL adresi, IP adresi, trafik bilgilerinin (log kayıtlarının) tutulması ve saklanması olarak karşımıza çıkmaktadır. Elektronik deliller kolay zarar görebilen, değiştirilebilen ve yok edilebilen deliller olmaları nedeniyle yargılama sürecinde anılan delillerin doğruluğu yargılamanın objektif ve tarafsız olması bakımından oldukça önemlidir.

Delillerin bilgisayar veya ekran çıktısı olarak hazır edilmesi halinde delil özelliği taşıyan şeyin çıktı değil, dijital ortamdaki verinin kendisi olması gerekmektedir. Delilin güvenilirliği oldukça önemli olup, güvenilirlik delilin muteber olup olmadığına, tarihe uygun olmasına ve nesnel olmasına bağlıdır.

Örneğin, Twitter üzerinden işlenen hakaret içerikli mesajların şikâyet dilekçesine siyah beyaz ekran çıktısı olarak eklenmesine ilişkin Yargıtay kararında; "Mesajların paylaşılıp paylaşılmadığının tespit edilmesi, mesajların varlığının tespit edilmesi halinde suça konu paylaşımın yapıldığı Twitter hesabının kime ait olduğunun tespiti için, sosyal paylaşım sitesinin yer sağlayıcısı olan şirketten, tespit edilen mesajın ne zaman ve hangi IP numarasından geldiğinin öğrenilmesi, daha sonra da tespit edilecek IP numarasının kime ait olduğu araştırılarak sonucuna göre sanıkların hukuki durumunun belirlenmesi gerekirken" bunların yapılmadığını ifade ederek, kararı bozma nedeni olarak sayılmıştır. Karar metninden de çıkarılacağı gibi siyah beyaz ekran çıktısıyla iddianame düzenlemesi, kamu davası açılması, mahkeme ekran görüntülerinin çıktısının gerçekliğini araştırmadan karar vermesi Yargıtay tarafından eksik olarak değerlendirilmiştir.

Hakaret suçunun konusu olan sosyal medya gönderisinin delillerinden biri de URL adresidir. "Uniform Resource Locator" (Tekdüzen Kaynak Bulucu) olarak nitelenen URL adresi, hakaret içeren paylaşımın adres kısmını oluşturmakta ve bir ispat aracı kullanılmaktadır.

Bu çerçevede, dosyadaki URL adresi tıklandığında paylaşım silinmediyse tespiti mümkün olabilecek ve URL adresi delil niteliği taşıyabilecektir. Hakaret suçunun ispatında kullanılan bir diğer delil de IP adresidir. IP adresi, internete bağlanmak isteyen bilgisayarlarla internet servis sağlayıcıları tarafından atanan kimlik numarasıdır. (155.212.56.73. IP adresine örnek olarak gösterilebilir.)

Ancak nüfusun artması, teknolojinin ilerlemesi ve her türlü elektronik eşyanın internete girmesi için olmazsa olmaz olan IP adreslerin adedinde sıkıntı yaşandığından IPv6 standardı üzerinde çalışılmaktadır.

Anılan adres sosyal medya paylaşımının oluşturulduğu yer, kullanıcının kimlik bilgileri ve adresini ilgili makamlara sağlamaktadır. Hakaret suçunu teşkil eden paylaşımın yapıldığı hesabın ait olduğu IP adresinin tespiti mahkemelerin hukuka uygun hüküm kararı almalarına imkân vermektedir.

SONUÇ

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte sosyal medya hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline geldi. İnsanlar hayatla ilgili düşüncelerini, kişisel bilgilerini, fotoğraflarını ve anlarını sosyal medya ile özgürce ve anında paylaşabilseler de bu hız ve kolaylık insanlar için de tehdit oluşturmaktadır. Bir paylaşım veya gönderi hakkındaki düşünceleri bu kadar hızlı ve kolay bir şekilde ifade etmek, bazen insanları hakaret ve tehditlerle karşı karşıya getirir.

Günümüzde televizyon programlarında popülerliği fazla olan kimseler yaptıkları provokatif konuşmalarla programların hitap ettiği kesimleri kışkırtarak kendilerine hakaret edilmelerinin önünü açmaktadırlar.

Bu provokatif konuşmaları yapanlar hakaret suçunun uzlaşmaya tabi bir suç olmasıyla uzlaşma sürecine girildiğinde şikâyette bulundukları kimselerden maddi anlamda bir kazanç elde etmeyi neredeyse bir sektör haline getirerek bu kimselerin ne ekonomik ne de sosyal durumlarını önemsemektedirler.

Kamuoyunda fazlasıyla göz önünde olan siyasetçiler ve gazeteciler tarafından uygulanan bu maddi kazanç yöntemi sosyal medya araçlarının yaygınlaşmasının ortaya çıkmasıyla kendini göstermiştir. Bu araçların yaygınlaşması herkesin her konuda kendi fikir ve yorumlarını beyan etmelerini de oldukça kolaylaştırmıştır.

Herhangi bir konuya yönelik düşünce veya yorumlarımızı açıklarken bunların eleştiri mahiyetinde mi kabul edileceği yoksa hakaret niteliğinde mi olacağının ayrımını iyi yapmak gerekir.

Eleştiri genellikle bir eser ya da konu hakkında doğrularını yanlışlarını bulup göstermek amacıyla inceleme olup herhangi bir suç niteliği taşımaz iken hakaret şerefe ya da kişilik haklarına yönelik bir saldırı olup suç niteliği taşımaktadır.

Sonuç itibariyle; bir husus hakkında fikir beyan ederken hakaret ile eleştiri arasındaki ince çizgiye çok dikkat edilmesi gerekmektedir. Hakaret suçunun işlenmesi halinde hem ceza boyutunun hem de tazminat boyutunun doğacağı kaçınılmazdır.

Detaylı Bilgi için;
Stj. Av. İrfan Hakan Aydın
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. ÇETİN, E.: Hakaret Suçları, Ankara 2008: Seçkin Yayınları 3. Baskı.

2. DÜLGER, M. V.: Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, Ankara 2020: Seçkin Yayıncılık, 8. Baskı.

3. ARISOY, M.: "Hakaret", TBB Dergisi, 2007, Sayı 72.

4. AYDIN, D.: "Türk Ceza Kanunu'nda Hakaret Suçu, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2013, 19 (2), 879-918.

5. ÇAMAK, S.: "Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Göre İfade Özgürlüğünün Sınırlanması", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2016, 4(6), 1067- 1090.

6. APAYDIN, C.: "Bilişim Sisteminin İşleyişini Engelleme ve Bozma Suçları", Ceza Hukuku Dergisi, 2015, 10(29), 205-264.

HERHANGİ BİR KONUYA YÖNELİK DÜŞÜNCE VEYA YORUMLARIMIZI AÇIKLARKEN BUNLARIN ELEŞTİRİ MAHİYETİNDE Mİ KABUL EDİLECEĞİ YOKSA HAKARET NİTELİĞİNDE Mİ OLACAĞININ AYRIMINI İYİ YAPMAK GEREKİR.

ÇALIŞMALARI TAMAMLANAN 7. YARGI PAKETİNDE YER ALAN DÜZENLEMELER NELERDİR?

7. Yargı Paketi ile çeşitli kanunlarda usul ve esasa yönelik yapılan önemli değişiklikler öngörmüş, yargılamaya ilişkin standartları yükseltmek üzere mevzuatın gözden geçirilmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması amaçlamıştır.

Bu çalışmada düzenlenen önemli değişiklikler ele alınmıştır.

1. İcra İflas Hukukuna İlişkin Düzenlemeler

1.1. Haczi Kabil Olmayan Malların Kapsamına Aile Bireylerine Ait Kişisel Eşyası ile Ailenin Ortak Kullanımına Hizmet Eden Tüm Ev Eşyasının Dahil Edilmesi

Aynı konutta ikamet eden aile bireylerine ait ibadete özgü veya kişisel eşyalar ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyaları, haczi caiz olmayan mallar arasına alınmaktadır.

İcra İflas Kanunun "Haczi caiz olmayan mallar ve haklar" başlıklı 82. Maddesinin 3. Fıkrasında aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu sayılan eşyanın, aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan birinin haczolunamayacağı hüküm altına alınmıştır. [1]

7. Yargı Paketi ile madde kapsamı genişletilmiş, konut haczine mahkeme tarafından izin verilse dahi ibadete özgü eşyalar ile kişisel eşyalar ve aile bireylerinin ortak kullanımlarına hizmet eden diğer ev eşyaları haczolunamayacak eşya kapsamına alınacaktır.

1.2. Konut Haczinin Yapılabilmesi için Mahkemeden İzin Şartı

Yapılacak düzenleme ile konutlarda mahkeme kararı olmaksızın haciz işlemi yapılamayacaktır. Konutlarda yapılacak hacizler bakımından; icra müdürünün verdiği haciz kararının ancak "icra mahkemesinin onayından geçtikten sonra" yerine getirilebilmesi sağlanmaktadır. İlgili madde aşağıdaki şekildedir;

Madde 79/a- İcra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit ederse, bu yerde haciz yapılmasına karar verir ve bu kararın onaylanması için dosyayı derhal icra mahkemesine tevdi eder. Mahkeme, tevdi tarihinden itibaren en geç üç gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına, aksi halde kaldırılmasına kesin olarak karar verir. Haciz işlemi sırasında, haciz yapılan yerin konut olduğu anlaşılır ve borçlu da konutta haciz yapılmasına rıza göstermezse haciz işlemine son verilir ve müteakip işlemler hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır. İhtiyati haciz hakkında, bu madde hükmü uygulanmaz.

1.3. Taşkın Haciz Yasağı

İcra takibine konu alacağa yetecek miktarı aşacak şekilde (taşkın) haciz yapılması açıkça yasaklanmaktadır. Halihazırda İcra ve İflâs Kanunu'nun 85. maddesi gereğince alacaklının alacağından fazla mal ve hakkın haczi caiz değildir. Fakat uygulamada sıklıkla madde metnine uyulmamasından ötürü meydana gelen hak kayıpları; taşkın haciz yasağının ayrıca ve açıkça vurgulanması ile önlenmek istenmiştir. Alacak miktarını aşan haciz, kavram, tanım ve şartları bakımından İcra ve İflâs Kanunu'nda yer almamaktadır. Yine bu kavram, öğretide de pek tartışılmamakla birlikte, Yargıtay kararlarında "aşkın haciz" veya "taşkın haciz" olarak yer almaktadır. [2] Yargıtay 12. HD, 7.7.2011, E. 2010/32724, K. 2011/15605 sayılı ilamında şu şekilde belirtilmiştir; [3]

"…her ne kadar takip kesinleşmemiş ise de geçerli bir ihtiyati haciz kararının bulunması karşısında 05.04.2010 tarihinde yapılan haciz ve muhafaza işleminde usul ve yasaya aykırılık bulunmamaktadır. Ancak, ihtiyati haciz kararında belirlenen borç miktarını aşar şekilde haciz yapılması halinde borçlu bu hususu şikâyet konusu yapabilir. Nitekim borçlu şikâyet dilekçesinde aşkın haciz yapıldığını da ileri sürmüştür. O halde, mahkemece, haciz ve muhafaza işleminin kaldırılmasına ilişkin şikâyetin reddi ile aşkın haciz yönünden inceleme yapılarak oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile istemin kabulü yönünde hüküm tesisi isabetsizdir…"

Yargıtay kararına göre ihtiyatî hacizde de taşkın haczin söz konusu olabileceği belirtilmiştir. Bu itibarla taşkın haciz yasağının; tamamlama haczi (İİK m. 139), ilave haciz (İİK m. 100/II), geçici haciz (İİK m. 139) ve ihtiyatî haciz (İİK m. 257-268) için de geçerli olduğunu söylemek mümkündür.

Taşkın haczin varlığı halinde bu haksız işlemden zarar gören borçlu tarafından İİK m. 16/1'e göre muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde icra mahkemesinde şikâyet yoluna başvurulabilir.

2. Dava Şartı Arabuluculuk Kapsamının Genişletilmesine Dair Düzenlemeler

Kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar (ilamsız icra yoluyla tahliye hariç), ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, kat mülkiyetinden kaynaklanan uyuşmazlıklar ve komşu hakkıyla ilgili uyuşmazlıklar, zorunlu arabuluculuk kapsamına alınmaktadır.

2.1. Kira İlişkisinden Doğan Uyuşmazlıklarda Zorunlu Arabuluculuk

Türk Hukuku'nda zorunlu arabuluculuk istisnai bir kurum olmasıyla beraber kanunda ticari uyuşmazlıklar, işçi işveren uyuşmazlıkları ve tüketici uyuşmazlıkları sınırlayıcı olarak sayılmak suretiyle zorunlu arabuluculuk kapsamında tutulmaktaydı.

Son yıllarda kira ilişkisinden doğan uyuşmazlıkların artmasının akabinde 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nda yapılan düzenleme ile kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar da dava şartı arabuluculuk kapsamına alınmıştır.

Doktrinde ise zorunlu arabuluculuğun hak arama hürriyetine aykırılık teşkil edeceğine yönelik tartışmalar yer almaktadır. Zorunlu arabuluculuğun açık adil yargılanma hakkı ihlâli sonucu doğuracağı, alenî bir yargılamada, karşı tarafa yakın temas kurmadan, psikolojik etkilerden uzak, herkese açık ve resmî bir ortamda sonuç almak imkânı, hak aramak isteyen tarafın elinden kendi isteği dışında alındığını savunan görüşler yer almaktadır. [4]

Yapılan düzenlemeler ile görüldüğü üzere kanun koyucu zorunlu arabuluculuğun kapsamının genişletmek yönündeki iradesini devam ettirmektedir.

2.2. Ortaklığın Giderilmesine Dair Uyuşmazlıklarda Zorunlu Arabuluculuk

6325 s. Kanunu m.18/B ile getirilen önemli bir düzenleme de ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklarda dava açılmadan önce davacıya arabulucuya başvuru zorunluluğu getirmesidir. Ailevi uyuşmazlıkların önemli yer tuttuğu ortaklığın giderilmesi uyuşmazlıklarında zorunlu arabuluculuk sürecinin, taraf sayısının fazla olması sebebiyle arabulucunun taraflara ulaşmada ne denli zorluk yaşayacağı ve buna yönelik nasıl bir düzenleme getirileceği ilerideki tarihlerde belli olacaktır.

2.3. Ticari Davalar ve İş Sözleşmesinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar Bakımından, İtirazın İptali, Menfi Tespit ve İstirdat Davalarının Zorunlu Arabuluculuk

Ticari davalar ve iş sözleşmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklar bakımından, itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarının zorunlu arabuluculuk kapsamında olduğu açıkça düzenlenmektedir.

Söz konusu husus ile ilgili Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nce 04.12.2020 tarihli 2020/1943 Esas, 2020/4052 Karar sayılı ilamı şu şekildedir; [5]

"İnceleme konusu yapılan husus, ticari niteliği haiz itirazın iptali davalarının dava şartı arabuluculuk kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği konusunda ticari davalarda dava şartı arabuluculuk kuralını öngören Türk Ticaret Kanunu'nun 5/A maddesini lafız ve amaç itibarıyla inceleyerek itirazın iptali davası bakımından dava açmadan önce arabulucuya müracaatın zorunlu olup olmadığını değerlendirmiştir.

Daire kararına göre, ticari niteliği haiz bir davanın Kanun'un 5/A maddesi çerçevesinde zorunlu arabuluculuğa tabi olması için aranan ölçüt davadaki dava sebebinin para ödemesine ilişkin alacak veya tazminat talebi olmasıdır. Eğer ticari bir davada dava sebebini teşkil eden vakıa bir miktar para ödemesini konu alan alacak veya tazminat talebi ise dava açmadan önce arabulucuya müracaat edilmesi zorunludur."

Yargıtay kararında ticari davalarda dava şartı arabuluculuğu düzenleyen 5/A maddesinin öngördüğü amaç ile itirazın iptali davasının öngördüğü amaç beraber değerlendirildiğinde söz konusu davadan önce arabulucuya başvurunun zorunlu olduğuna kanaat getirilmiştir.

Daire kararına göre, bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olan arabuluculuk, taraflara üçüncü kişi önünde iletişim kurarak kendi menfaatlerine uygun şekilde uyuşmazlığı çözme imkânı sunmaktadır. [6]

Hazırlanan düzenleme ile Yargıtay kararlarıyla sabit hale gelen itirazın iptali, menfi tespit ve istirdat davalarının zorunlu arabuluculuk kapsamında olduğu hüküm altına alınmıştır.

3. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu Başta Olmak Üzere İtiraz, İstinaf, Temyiz Sürelerinin Yeknesaklaştırılması

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununda yer alan itiraz, istinaf ve temyiz kanun yollarına başvuru süreleri "iki hafta" olarak düzenlenmekte ve böylelikle yeknesak hale getirilmektedir.

2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nda 10 gün içerisinde istinaf veya temyiz yoluna gidilebilen hükümler söz konusu düzenleme "iki hafta" olarak belirlenmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yer alan sürelerin başlangıcında kararın "tefhim"ini dikkate alan maddeler kaldırılmış olup böylece sürelerin tebliğ ile başlaması esas hale gelmiştir. [7]

Detaylı Bilgi için;
Av. Esra Ayaz
info@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. 2004 sayılı İcra İflas Kanunu

2. Güneysu, N.: İcra Hukukunda Aşkın Haciz, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,2016, S.27 vd.

3. Yargıtay 12. HD, 7.7.2011, E. 2010/32724, K. 2011/15605 sayılı kararı

4. Özekes, M.: Zorunlu Arabuluculuğun Hak Arama Özgürlüğü ve Arabuluculuk İlkeleri Bakımından Değerlendirilmesi, Arabuluculuğun Geliştirilmesi Uluslararası Sempozyumu

5. Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nce 04.12.2020 tarihli 2020/1943 Esas, 2020/4052 sayılı kararı

6. Akyel, Ş.: İtirazın İptali Davasını Dava Şartı Olarak Arabuluculuk Kapsamında Değerlendiren Bir Yargıtay Kararının İncelenmesi, 2022

7. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu

LİSANSLI YEDİEMİN DEPOLARI YÖNETMELİĞİ ÜCRET TARİFESİ 31 ARALIK 2022 TARİH 32060 SAYILI RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI

2023 Yılı Yediemin Ücret tarifesine göre;

MADDE 3- "(1) Lisanslı yediemin depolarındaki mahcuz malların muhafaza ücreti ile muhafaza esnasındaki çilingir, çekici ve nakliye hizmetleri için ödenecek ücret Ek-1 ücret tablosu esas alınarak hesap edilir.
(2) Bir mahalde lisanslı yediemin depoları faaliyete geçinceye kadar o yerde yapılan muhafaza işlemleri için ödenecek ücret Ek-1 ücret tablosundaki muhafaza ücretlerinin yüzde sekseni üzerinden hesap edilir. Ek-1 ücret tablosundaki çekici, nakliye, hamaliye ve çilingir hizmetleri için belirlenen ücretler lisanslı yediemin deposu bulunmayan mahallerde uygulanmaz.
(3) Altı aydan sonraki muhafaza süresi için bu ücretler yarı oranında uygulanır.
(4) Ücretin hesabında muhafazanın hitam bulduğu gün nazara alınmaz. Muhafaza ücretinin başlangıç tarihi malın depoya teslim tarihidir.
(5) Muhafazası özellik arz eden malların muhafaza ücreti, ilgili icra dairesi tarafından piyasa koşulları dikkate alınarak takdir olunur.
(6) Mahcuz malın muhafaza altına alındığı yer ile teslim edileceği depo arasındaki uzaklık daha fazla olsa dahi nakliye ve çekici ücreti 50 kilometre mesafe için ödenecek miktarı geçemez.
(7) Muhafaza ücreti hesap edilirken mahcuz malın teslim edileceği deponun bulunduğu mahallin Ek-1 ücret tablosundaki bölgesi dikkate alınır.
(8) Lisanslı yediemin depolarına teslimi yapılacak mahcuz malların muhafaza işlemleri esnasındaki çekici, nakliye ve hamaliye hizmetleri için ödenecek ücret tespit edilirken işin niteliği, süresi, harcanan emek ve masraf göz önünde bulundurularak daha kolay ve kısa zamanda fazla emek ve masraf harcanmadan yapılan işlerde icra dairesi tarafından, belirtilen ücretlerin altında da ücret takdir olunabilir.
(9) Çilingir ücreti hesap edilirken açılacak kapı, araç ya da kasanın basit, güvenlikli ya da yüksek güvenlikli olup olmamasına göre Tarifede belirtilen sınırlar dahilinde ücret takdir olunur.
(10) İcra ve iflas dairelerince tahliye, tedbir ve muhafaza gerektiren diğer hâllerde hacizli olmayan taşınır malların yediemine teslim edilmesi aşamasında muhafaza ücreti, Ek-1 ücret tablosu dikkate alınarak takdir olunur. Bu ücret beş günlük ücret toplamından az olamaz.

Muhafaza ücretinin azami haddi

MADDE 4- (1) Muhafaza müddeti hitamında 3 üncü madde uyarınca hesap edilecek ücret, mahcuz malın muhammen bedelinin yüzde otuzunu geçemez. Ancak mahcuz malın muhammen bedeli yirmi bin Türk Lirasının üzerinde ise yirmi bin Türk Lirasının üzerindeki meblağ için hesap edilecek ücret, aşan miktarın yüzde yirmisini geçemez.
(2) Muhafaza müddeti hitamında 3 üncü maddenin onuncu fıkrası uyarınca hesap edilecek ücret altı aylık muhafaza gideri toplamını geçemez.

Muhafaza avansının alınması

MADDE 5- (1) İcra ve iflâs daireleri bu Tarifeye göre hesap edilecek muhafaza avansını alacaklıdan peşin olarak tahsil eder.
(2) Muhafaza avansı hesaplanırken malın en az üç aylık muhafaza gideri dikkate alınır.
(3) 3 üncü maddenin onuncu fıkrası kapsamında muhafaza avansı hesaplanırken malın bir aylık muhafaza gideri dikkate alınır.
(4) Muhafaza avansının yeterli olmadığı durumlarda haczi yapan memur avansın tamamlanması için alacaklıya makul bir süre verebilir."

şeklinde Yediemin ücret tarifesi belirlenmiştir. Yukarıda belirtilen tarife, 01.01.2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kaynak: ***https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/12/20221231-4.htm***

MAL VE HİZMET TEDARİKİNDE GEÇ ÖDEMELER TEBLİĞİ 02.01.2023 TARİHLİ 32061 SAYILI RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI

Tebliğ, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "F) Ticari hükümlerle yasaklanmış işlemler ile mal ve hizmet tedarikinde geç ödemenin sonuçları" başlıklı 1530. Maddesini ilgilendirmektedir. Hüküm, üreticileri, KOBİ'leri ve fatura ya da eşdeğer ödeme talepleri karşılığı hizmet veren ticari işletmeler ile kişileri, şartları dayatma konumları güçlü ticari işletmeler, özellikle market, süper market, hiper market gibi alışveriş merkezleri karşısında korumaktadır. Birçok büyük ve güçlü ticari işletme geç ödemeyi bir finansman aracı olarak kullanmaktadır. Ancak bu araç marketlere, süper marketlere, hiper marketlere ve benzeri güçlü ticari işletmelere mal ve hizmet verenleri çok güç durumda bırakmakta, finansal durumlarını sarsmakta, hatta iflasa da sürüklemektedir. Hüküm bu kötü uygulamanın önüne geçmek için öngörülmüştür. İlgili hükme göre,

"Ticari işletmeler arasında mal ve hizmet tedariki amacıyla yapılan işlemlerde, alacaklı, kanundan veya sözleşmeden doğan tedarik borcunu yerine getirmiş olmasına rağmen, borçlu, gecikmeden sorumlu tutulamayacağı hâller hariç, sözleşmede öngörülmüş bulunan tarihte veya belirtilen ödeme süresinde borcunu ödemezse, ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşer. Mütemerrit borçlunun alacaklısı sözleşmede öngörülen tarihten ya da ödeme süresinin sonunu takip eden günden itibaren, şart edilmemiş olsa bile faize hak kazanır."

Bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde uygulanacak faiz oranını ve alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası her yıl ocak ayında ilan eder. Faiz oranı, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda öngörülen ticari işlere uygulanacak gecikme faizi oranından en az yüzde sekiz fazla olmalıdır. Buna göre, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun açık yetkilendirmesi ile, 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren uygulanmak üzere,

- Mal ve hizmet tedarikinde alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde uygulanacak faiz oranı yüzde 11,25
- Alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari gider tutarı 800,00 TL

olarak belirlenmiştir.

Kaynak: ***https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/01/20230102-3.pdf***

Alanında uzman avukatlardan oluşan ekibi ile faaliyet gösteren Özgün Hukuk Bürosu, ulusal ve çok uluslu şirketlere hizmet vermektedir. Bu kapsamda, müvekkillerin ihtiyaçlarına olabilecek en kısa zamanda cevap verebilecek organizasyon yapısı kurulmuş olup, temel prensip müvekkillerin kıdemli avukat kadrosuyla her zaman iletişim kurabilmesi ve her konuda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır.

Bankacılık ve finans, eğitim, sağlık, otomotiv, kimya ve savunma, teknoloji, enerji, maden, inşaat ve gayrimenkul sektörleri başta gelmek üzere değişik iş ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren kurumsal müvekkillere ve sivil toplum kuruluşlarına hizmet veren Özgün Hukuk, tüm müvekkilleri ile bir iş ortağı titizliği ile çalışmayı prensip edinmiştir.

Özgün Hukuk Bürosu, Türkiye'nin önde gelen finans kurum ve kuruluşlarına, şirketlere ve şahıslara Türkiye'de ve yurtdışında alacak tahsilatı konusunda hukuki hizmet sağlamaktadır. Bu kapsamda yurtdışına kaçırılan malvarlıklarının mal varlığı araştırması yapılarak tespit edilmesi ve alacağın bu yolla tahsil edilmesi hususunda hukuki hizmet verilmektedir.

Özgün Hukuk Bürosu alacak tahsilatı konusunda dünya çapında bir organizasyon olan "European Collectors Association (ECA)" üyesi olup, gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında alacak tahsilatı konusunda müvekkillerine hukuki hizmet sunmaktadır. Ayrıca, İngiltere, Belçika, Fransa, İspanya ve İtalya'dan avukatlar tarafından Kasım, 1988'de kurulan ve Avrupa'nın ilk birleşik uluslararası hukuk uygulaması olan PLG International Lawyers'ın tek Türk üye hukuk bürosudur.

Sülün Sok. No:8 34330 1.Levent Beşiktaş / TURKEY
Phone : +90 212 356 3210(pbx) / +90 212 325 2307(pbx)
Fax : +90 212 356 3213
E-mail : info@ozgunlaw.com
İnternet sitesi: www.ozgunlaw.com

Bizi Takip Edin!

© 2017 - 2023 Özgün Law Firm